

ՊԱՏՄՈՒԹԻՆ ԿԵՐՏԵԼՈՎ
 ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՍԱ ԴԱՐՁԱԻ
 ԴԵՍՈՎՐԱՏՆԵՐՈՒ
 ՆԱԽԱԳԱՅԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՏՈՐԴՆԵՐՈՒ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԻ ՀԱՍԱԶԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԺԵԶՐԿՈՒԵՑԱՆ

Ամերիկայի նախագահի թեկնածու Պարաֆ Օպամա

Հարաւային Տաքսիդի եւ Մոնթանայի մէջ տեղի ունեցած քուէարկութիւններով, Յունիս 3-ին աւարտեցաւ Դեմոկրատ կուսակցութեան նախնական երկարատեւ ընտրարշաւը եւ Պարաք Օպամա ստանալով իր կուսակ-

Շարք էջ 4

եԱՀԿ-ի ժողովրդավարական հաստատութիւններու եւ Մարդու իրաւունքներու Գրասենեակ (ԺՀՄԻԳ) հրապարակեց Հայաստանի նախագահական ընտրութիւններու վերաբերեալ իր վերջնական տեղեկագիրը, որ եկաւ հաստատելու թէ քուէարկութենէն յետոյ յառաջացած ինդիւրներու պատճառաւ, ընտրական ամբողջ գործընթացը արժեզրկուեցաւ:

«Թէեւ 2008-ի նախագահական ընտրութիւնները նախընտրական եւ քուէարկութեան շրջանին հիմնականին մէջ համապատասխանած են եԱՀԿ-ի պարտաւորութիւններուն եւ միջազգային չափանիշներուն, սակայն լուրջ մարտահրաւէրներ ի յայտ եկան որոշ պարտաւորութիւններու առնչութեամբ՝ մասնաւորապէս ընտրութեան հետք: ...Յուշաբերեց անբաւարար յարգանք ժողովրդավարական ընտրութիւններու հետ կապուած հիմնական չափանիշներու նկատմամբ եւ արժեզրկեց ամբողջ ընտրական գործընթացը: Յատկապէս ձայներու հաշուարկի ընթացքին ի յայտ եկան թափանցիկութեան եւ հաշուետուութեան թերութիւններ, իսկ բողոքարկման

գործընթացները լիարժէք արդիւնաւէտ չէին», - ըստ իր տեղեկագիրին մէջ:

Ըստ ԺՀՄԻԳ-ի տնօրէն Քրիսթիան Շթրոնհայլի, Հայաստանի մէջ առկայ իրաւական հիմքեր՝ ժողովրդավարական ընտրութիւններ կազմակերպելու համար, իսկ զեկոյցին մէջ առանձնացուած թերութիւնները կը ծագին գոյութիւն ունեցող օրէնքներու եւ կանոններու արդիւնաւէտ եւ անկողմնակալ գործադրման ընթացքին վճռակալութեան պակասի հետեւանքով:

ԺՀՄԻԳ-ի զեկոյցին մէջ ներկայացուած են յստակ առաջարկութիւններ Հայաստանի ընտրական համակարգի բարեփոխման ուղղութեամբ՝ ներառեալ ընտրական

գործընթացներուն հասարակական վստահութեան պակասի հետ կապուած միջոցառումներ՝ բոլոր քաղաքացիներու համար ուժի գործադրումէ եւ ահաբեկումէ զերծ քուէարկութիւն ապահովելու, ինչպէս նաեւ պետական կառուցներու եւ իշխող քաղաքական կուսակցութեան միջեւ յստակ սահմանազատում հաստատելու համար:

Մայիսի 30-ին հրապարակուած տեղեկագիրի նկատմամբ Համաժողովրդական Շարժումի գրասենեակը հրապարակեց հետեւեալ յայտարարութիւնը:

«ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ դիտորդական առաքելութիւնը հրապարակեց Հայաստանում 2008թ. նախագահական ընտրութիւնների վերջնական զեկոյցը: Դրանից վերջապէս հանուած է զեկոյցից զեկոյց թափառող եւ անցած ընտրութիւններն ըստ էութեան լեգիտիմացնող «ընտրութիւնները հիմնականում համապատասխանում էին միջազգային ընդունուած չափորոշիչներին»՝ չարաբաստիկ ձեւակերպումը: Վերջնական գնահատականը այժմ առաւել համապատասխան

Շարք էջ 4

ՀԱԶԱՐԱԻՈՐՆԵՐ ՎԱՅԵԼԵՑԻՆ «ԶԵՄԻՐԻԷ» ՕՓԵՐԱՅԻ ՆԵՐՎԱՅԱՑՈՒՄԸ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԸՍԻ ՄԵՋ

Տեսարան մը «Զեմիրէ» օփերայի ներկայացումէն

Անցնող շաբաթավերջին Լոս Անճելըսի մէջ ներկայացուեցաւ Պոլսահայ մեծ երգահան Տիգրան Զուխաճեանի «Զեմիրէ» օփերան, բարձրորակ արուեստի վայելք մը շնորհելով հազարաւորներու, որոնք երեք օրերու վրայ եկան լեցնելու «Փասատինա Սիվիլք Օտիթորյում»-ի հսկայ սրահը:

Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Արտաւազդ թատերախումբի եւ «Լարք» երաժշտական ընկերակցութեան համատեղ ջանքերով կարելի եղած էր Տիգրան Զուխաճեանի վերջին օփերան հանդիսացող «Զեմիրէն» հրամցնել հայ հասարակութեան,

անոր առաջին բեմադրութենէն (Ֆրանսերէն լեզուով) աւելի քան հարիւր տարիներ ետք:

Այս իրադրութեամբ գլխաւոր դերակատարները հանդիսացան երգահան ու խմբավար Վաչէ Պարսումեան եւ վաստակաւոր դերասան ու բեմադրիչ Գրիգոր Սաթամեան:

Բոլոր ելոյթներու աւարտին ներկաները յոտնկայս ու երկարատեւ ծափողջոյններով իրենց գնահատանքը կ'արտայայտէին բացառիկ ներկայացման համար:

Տեսնել նաեւ էջ 7-ի նիւթը:

ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՊԻՏԻ ԳԼԽԱԻՈՐԷ ՅՈՒՆԻՍ 20-Ի ՀԱՆՐԱՅԱԲԱՔԸ

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի խօսնակ Լեւոն Զուրաբեան Յունիս 3-ին լրագրողներուն յայտնեց, Հայաստանի առաջին նախագահի ներկայութեամբ Յունիս 20-ին Ազատութեան Հրապարակի վրայ տեղի կ'ունենայ Համաժողովրդական Շարժման հանրահաւաքը, աւելցնելով որ, իշխանութիւնները իրական քայլեր չեն կատարած 1609 բանաձեւի պայմանները բաւարարելու համար եւ ընդհակառակը, աւելի ուժեղացուած են ճնշումները ընդդիմութեան հանդէպ:

«Հաշուի առնելով ԵՆԽՎ 1609 բանաձեւի պահանջների նկատմամբ իշխանութիւնների ցինիկ արհամարհանքը, ինչպէս նաեւ դրանց կատարման համար բանաձեւում նախանշուած ժամկետի լրացումը՝ Համաժողովրդական Շարժումը որոշել է Յունիսի 20-ին Ազատութեան Հրապարակում անցկացնել համահանրապետական հանրահաւաք, որի ընթացքում կ'ամփոփուի վերոյիշեալ պահանջների կատարման ընթացքը եւ կը քննարկուեն ժողովրդի անելիքները երկրում հիմնարար ժողովրդավարական ազատութիւնների վերականգնման ուղղութեամբ», - Համաժողովրդական Շարժման յայտարարութեանէն հատուած ընթերցեց Լեւոն Զուրաբեան:

Համաժողովրդային Շարժումը նաեւ կ'առաջարկէ գործող իշ-

խանութիւններուն, ծայրայեղական դրսեւորումները կանխելու համար նշանակել ոստիկանութեան եւ քաղաքապետարանի աշխատակիցներ, որոնք Շարժման անդամներու հետ միասին հսկեն հանրահաւաքի բնականոն ընթացքը:

Լեւոն Զուրաբեան վստահ է, որ իշխանութիւնները չեն կրնար անվերջ մերժել հայ ժողովուրդի հանրահաւաք կայացնելու հիմնարար իրաւունքներէն մէկը: Ան յոյս չայտնեց, որ իշխանութիւնները հասկցած են, որ երկրորդ Մարտի 1 չի կրնար ըլլալ, Մարտի 1-ը պիտի չմոռացուի եւ չներուի:

Լեւոն Զուրաբեան անգամ մը եւս յայտարարեց, որ ընդդիմութիւնը պատրաստ է երկխօսութեան, եթէ ընդամէնը կատարուի ԵՆԽՎ բանաձեւի կէտերէ մէկը՝ ազատ արձակուին բոլոր քաղաքական բանտարկեալները. «Մենք յաջորդ օրը պատրաստ ենք նստել կլոր սեղանի շուրջ եւ իշխանութիւնների հետ քննարկել ճգնաժամից դուրս գալու ելքերը»:

Ինչ կը վերաբերի երկրէն ներս ստեղծուած իրավիճակին, ապա Զուրաբեան ըսաւ. «Երկրի ճգնաժամն այնքան խորն է, որից հնարաւոր է դուրս գալ միայն արտահերթ խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրութիւնների միջոցով»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՀԱՐԻՐ ՕՐՈՒԱՅ ՄԵՆՈՒԹԻՒՆ

Որեւէ մէկը չի շո՞ւմ է, թէ երբ է նախագահ «ընտրուել» Սերժ Սարգսեանը: Եթէ Երեւանի փողոցներում այսպիսի հարցում անցկացուի, հարցուածների 90 տոկոսը կը պատասխանի, որ Սերժ Սարգսեանը նախագահ է «ընտրուել» Մարտի 1-ին: Այս սխալը հոգեբանական ճշգրիտ բացատրութիւն ունի. ժողովուրդը գիտի, որ նա նախագահի աթոռին տիրացել է ժողովրդի արեան վրայով, արիւնը թափուել է Մարտի 1-ին, հետեւաբար՝ շատերը ենթադրեցին ինչն է ինչ Մարտի 1-ն էլ համարում են Սերժ Սարգսեանի «ընտրուելու» օրը:

Իրականում դա տեղի է ունեցել Փետրուարի 19-ին, ու փաստօրէն, երէկ Սերժ Սարգսեանի «նախագահութեան» հարիւրերորդ օրն էր: Ի՞նչ է տեղի ունեցել այդ հարիւր օրերի ընթացքում: Իհարկէ, բոլորը հասկանում են, որ ռեժիմը շուտաւարժ ու խուճապահար է, եւ այդ վիճակում նրանից որեւէ տրամաբանական գործողութիւն ակնկալելն անիմաստ է: Եւ այնուամենայնիւ, փորձենք հասկանալ, թէ այս ընթացքում ի՞նչ նշանակալից իրադարձութիւններ են տեղի ունեցել:

Արտաքին քաղաքականութեան բնագաւառում միակ կարեւոր իրադարձութիւնը եղել է այն, որ Հայաստանի արտգործնախարարը մեկնել է Մոսկուա, որպէսզի քննարկի «Հայաստանի եւ Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականութիւնը համաձայնեցնելու հարցը»: Եթէ որեւէ մէկը չի հասկանում, թէ ինչ է նշանակում այս բացարձակ խայտառակութիւնը, կարող ենք բացատրել. Ռուսաստանը, բնականաբար, իր արտաքին քաղաքականութիւնը Հայաստանի հետ չի համաձայնեցնելու: Մենք ենք մեր քայլերը համաձայնեցնելու նրա հետ: Պարզ ասած, ռուսները մեր նորանշանակ արտգործնախարարին կանչել են, որպէսզի «ինստրուկտաժ անեն»: Համաձայնուէ՞ք՝ որեւէ անկախ պետութեան համար աւելի նուաստացուցիչ վիճակ դժուար է պատկերացնել:

Իսկ ի՞նչ է տեղի ունեցել ներքաղաքական դաշտում: Անցած հարիւր օրերի ընթացքում տեղի է ունեցել հետեւեալը. Մարտի 1-ին ռեժիմի կառուցները կրակել են ժողովրդի վրայ, յետոյ հանրահաւաքներն ու ցույցերն արգելող օրէնք է ընդունուել, յետոյ ոստիկանական ռեժիմը շրջապատել են բոլոր այն վայրերը, որտեղ հնարաւոր են «մարդկանց ինքնաբուխ կուտակումներ» եւ վերջ: Ուրիշ բան տեղի չի ունեցել: Քիչ էր մնում մոռանալինք՝ Սերժ Սարգսեանը յայտնի չէ թէ ում յանձնարարել է յայտնի չէ թէ ինչ նպատակով ստեղծել յայտնի չէ թէ ինչ ֆունկցիաներ ունեցող հասարակական պալատ:

Իսկ ահա տնտեսական կեանքում տեղի են ունեցել նշանակալից իրադարձութիւններ: Նախ՝ թանկացել է գազը: Ընդ որում, թանկացել է «ընտրութիւններից» անմիջապէս յետոյ: Երկրորդ՝ համատարած թանկացումները գերազանցել են հնարաւոր բոլոր ռեկորդները: Յայտարարուել է, որ հայ ժողովուրդը պիտի զբաղուի եզրիպատարներն ցանելով: Նաեւ նոր աշխատատեղեր են բացուել: Ինչպէս կ'ասէին խորհրդային տարիներին, «չհազարծման է յանձն-

ուել» «Շանգրի-Լա» խաղատունը: Առաջիկայում շահագործման կը յանձնուի եւս մէկը: Մաքսակէտերում խուճապ է. կաշառքը զգուշօրէն են վերցնում: Ընդդիմադիր հայեացքներ ունեցող գործարարներին պատկանող ձեռնարկութիւնները մէկը միւսի հետեւից փակուում են: Բաղդասարով Միշան վաճառում է ունեցած-չունեցածը: Պաշտօնապէս յայտարարում է, որ տնտեսական ոլորտում մեր միակ յոյսը սփիւռքն է:

Մշակույթի ոլորտում մեծ յաջողութիւն ենք ունեցել: Մի հատ: Դա տեղի է ունեցել սփիւռքի շնորհիւ: Այլ նուաճումներ առայժմ չկան: Արտագաղթի տեմպերը կտրուկ աճել են, բայց նաեւ ներգաղթի միտումներ են նկատուում (Սաշիկ Սարգսեանի տեսքով):

Ահա եւ ամբողջը: Եթէ ուշադիր ուսումնասիրենք այս ցանկը, պարզ կը դառնայ, որ ռեժիմը բացարձակապէս ոչ մի բանով չի բացառում: Ժիշդ այսպիսի վիճակում սովորաբար յայտնուում է շունը՝ ոսկոր փախցնելուց յետոյ: Քանի դեռ վտանգ կայ, որ ոսկորը կը խլեն, շունը ոսկորը պահում է ատամների մէջ, բայց չի համարձակուում ուտել, որպէսզի յանկարծ ուշադրութիւնը չչեղուի: Պարզապէս քարացած կանգնում է, մինչեւ վտանգն անցնի: Ու որ կողմից վտանգ է գգում՝ շրջում է ու այդ ուղղութեամբ գում ուտում:

Անկեղծ ասած, «հարիւր օրը» գում ուտող դիմաւորելն էլ մի բան է ի:

ԳՐԻԳՈՐ ՈՍԿԱՆԵԱՆ
«ԶՈՐՐՈՐԴ ԻՇՆԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ՏԻՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԽԱՎԱՐԿԱԾ

Հասարակութեան ատելութիւնն ու արհամարհանքը վայելող որոշ իշխանաւորներ եւ իշխանաստեղծներ յուսահատ փորձեր են անում լուանալ Մարտի 1-ին հեղուած արեան հետքերը, արդարացին էլ իրական յանցագործներին եւ կատարուածի մեղքը բարդել անմեղ մարդկանց վրայ:

Որպէս կանոն, նրանց այդ փորձերը մերկապարանոց ամբաստանութիւններ են: Նրանց ասածների մէջ չկայ տրամաբանութիւն, նրանք չունեն որեւէ փաստարկ՝ հիմնաւորելու իրենց տեսակէտը, գնահատականը, միտքը: Դա չեն կարողանում անել ոչ դատարաններում՝ խեղդատակութիւնների վերածուած նիստերի ժամանակ, ոչ էլ իրենց ազրեսիվ հոգեխանգարմունքի պահին տուած հարցազրոյցներում ու հեռուստատեսութիւններում:

Վերջերս նրանցից ամենաինտելեկտուալները շրջանառութեան մէջ են դրել տիմարութեան հերթական կանխավարկածը, որը հնչում է այսպէս. «Մարտի 1-ը ձեռնտու էր Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին»:

Նման տիմարութիւններին պատասխանելն, անշուշտ, պարտադիր չէ, բայց նկատի ունենալով ազրեսիալի եւ բթամտութեան դրսեւորմանը գուզահեռ ընթացող դատավարութիւնները, քաղաքաշինաւորներին պատանդ պահելու՝ իշխանութիւնը բռնազաւթածների վճարակաւութիւնը, հարկ ենք համարում արձագանքել անհեթեթ ամբաստանութեանը:

Ենթադրենք, թէ Մարտի 1-ը իսկապէս ձեռնտու էր Լեւոն Տէր-

ՄՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

Իշխանութեան ներկայացուցիչները եւ նրանց քարոզչութեան մեկնաբանութիւններից այն տպաւորութիւնն է ստեղծուում, որ մեր դեկավարները, այնուամենայնիւ, մինչեւ վերջ չեն ըմբռնում ներկայիս հասարակական տրամադրութիւնները, եւ այդ մոլորութիւնն անկեղծ է, ձեւական չէ: Նախ՝ նրանք իսկապէս հաւատացած են, որ ժողովրդի ընդվզումը պայմանաւորուած է Տէր-Պետրոսեանի անձով: Այսինքն՝ հրեաները եւ մասունները առաջին նախագահի օգնութեամբ կարողացան ինչ-որ զանգուածային հիպոսի սեանսներ անցկացնել, որի արդիւնքում խախտուեց երկրի բնականոն ընթացքը: Այդ սխալ ենթադրութիւնից ելնելով՝ իշխանութիւնները գնում են «լուծումների» իրենց ճանապարհով. տասնեակ անմեղ մարդկանց բանտերում պահելով՝ շանտաժել ընդդիմութեան առաջնորդին, որպէսզի նա «ընդունի ընտրութիւնների արդիւնքները» եւ «գնա երկխօսութեան»: Այդ ճանապարհը փակուղային է ոչ միայն այն պատճառով, որ առաջին նախագահն իր բնաւորութեամբ յամառ է եւ շանտաժի հետեւանքով տեղի չի տայ: Շատ աւելի էական է, որ եթէ նոյնիսկ այդ մարտավարութիւնը յաջողութեամբ պսակուի, միեւնոյն է՝ դա իրավիճակը չի լիցքաթափի: Ենթադրենք, Տէր-Պետրոսեանն ընդունում է ներկայիս նախագահի լեզուի մտածելակերպը եւ «չինչի երկխօսութիւն է սկսում», ենթադրենք նոյնիսկ, որ առաջին եւ երրորդ նախագահներն ամբողջ օրը գրկախառնուած ման են գալիս, դա կարող է զսպել ժողովրդի դժգո-

հույսեան այլքը: Հաւանաբար՝ ճիշդ հակառակը. դա մարդկանց է՛լ աւելի կը գրգռի, եւ դժգոհութեան մի թիրախի փոխարէն նրանք կուենան երկուսը:

Իշխանութեան երկրորդ սխալ ենթադրութիւնն այն է, որ այդ դժգոհութեան արմատները սոցիալական են: (Նկատենք, որ այդ բառը չեմխորհրդային երկրներում մեկնաբանում են նեղ իմաստով՝ «սոցիալականը» մեզանում մօտաւորապէս «ստամոքսայինի» հոմանիշն է): Այստեղ, ըստ ամենայնի, գործում է խորհրդային կարծրատիպը. «մի խումբ թափթփուկներ շահարկում են մեր ժամանակաւոր դժուարութիւնները»: Բայց այդ բացատրութիւնն էլ չափազանց պարզունակ է: Միանգամայն կուշտ եւ նիւթապէս ապահով մարդիկ էլ են դժգոհ, որ ստիպուած են ամէն քայլափոխի չինովնիկներին կաշառք տալ, որ արժանանում են պետական մարմինների քամահրանքին եւ կեղեքմանը, որ իշխանութեան հովանաւորեալներ յանցագործութիւններն անպատիժ են մնում, որ, վերջապէս, իրենց կամքը, որն արտայայտուած է քուէաթերթիկը տուփի մէջ գցելիս, ցինիկաբար արհամարհուում է:

Ներկայացնել դա որպէս «լեւոնականների» եւ «սերժականների» հակամարտութիւն, նշանակում է չհասկանալ դժգոհութեան բուն պատճառները: Մարդկանց, մեծ հաշուով, ոչ Լեւոնն է պէտք, ոչ էլ Սերժը. նրանց պէտք է նորմալ, արժանապատիւ կեանք, եւ այդ պահանջն ամենեւին չի սահմանափակում նիւթական կարիքներով: Իշխանութիւնը պարզապէս պէտք է հասունանայ՝ այդ պահանջը խորապէս ըմբռնելու համար:

ԱՌԱՌՕՏ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈՒԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԲԹ. ԱՐՇԱԿ ՂԱԶԱՆՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ԳԱՐԻԷԼ ՍՈՒՆՅԵԱՆ՝
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՏԱՆՅԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԱՆ

Հեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ. «ԿԱՆԳՆԷՔ ՄԻՆՉԵՒ ՎԵՐՋ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Հայաստանի առաջին նախագահ, Համաժողովրդական Շարժման նախաձեռնող եւ առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, դիմելով իր աջակիցներին, յորդորեց «Կանգնել մինչեւ վերջ»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան Մարդարայատ կատրած այցի ընթացքին

«Չպիտի յոգնէք», - Մարդարայատի Յուշահամալիրում իր կողմնակիցներին ասաց Տէր-Պետրոսեանը: - «Պէտք է պայքարէք այնքան ժամանակ, մինչեւ համէք նպատակին: Սա իմ ինդիրը է: Բացարձակապէս իմ ինդիրը է, ինձ համար է: Ինչ որ անելու էք, ձեր երեխաների համար էք անելու: Եթէ այս գիտակցութիւնը չունեցաք, մենք շատ փորձանքների կը գանք... Կանգնէք մինչեւ վերջ»:

Հայաստանի Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան ատենապետ Լիւդմիլա Մարգարեանը, ով Մարդարայատում ուղեկցում էր Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին, «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում փոխանցեց, որ Երեւանի քաղաքապետարանը մերժել է հանրահաւաք անցկացնելու վերաբերեալ Համաժողովրդական Շարժ-

մանն աջակցող քաղաքական ուժերի եւ հասարակական կազմակերպութիւնների 50-ից աւելի դիմումները:

Մարգարեանը կարծիք յայտնեց, որ իշխանութիւնները «կոնկրետ քայլեր չեն անում» ԵՆԽՎ-ի՝ Հայաստանին վերաբերող բանաձեւի պահանջներն իրականացնելու ուղղութեամբ. - «Առ այսօր ոչինչ չի արուել: Ինչ արուել է՝ իմիտացիա է»:

«Եւրոպացիները շատ լաւ գիտեն ճշմարտութիւնը: Խնդիրն այն է, թէ որքանով է իրենց յարմար ճշմարտութիւնը տեսնել», - յաւելեց նա:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՑ ԱԶԱՏՈՒԾ ԴԻՎԱՆԱԳԵՏՆԵՐԻ ՀԱՅՑԸ ՄԵՐԺՈՒԵՑ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Վարչական դատարանը մերժեց արտգործնախարարութեան 4 նախկին աշխատակիցների հայցը ընդդէմ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարութեան՝ համապատասխանաբար մերժելով նաեւ նախկին պաշտօններում վերականգնելու եւ կրած վնասները փոխհատուցելու պահանջը:

Արտգործնախարարութեան աշխատակիցներ Վլադիմիր Կարապետեանը, Մարթա Ալվազեանը, Կարինէ Աֆրիկեանը եւ Առաքել Սեմերջեանը նախկին նախարար Վարդան Օսկանեանի հրամանով հեռացուել էին աշխատանքից, երբ նախագահական ընտրութիւններից յետոյ՝ Փետրուարի 24-ին, հանդէս էին եկել յայտարարութեամբ՝ դատապարտելով ընտրակեղծիքները: Յայտարարութիւնը դիտուել էր իբրեւ «Դիւանագիտական ծառայութեան մասին» օրէնքի խախտում:

Վարչական դատարանը գտաւ, որ արտգործնախարարութեան այդ աշխատակիցները իսկապէս խախտել են «Դիւանագիտական ծառայութեան մասին» օրէնքը, քանի որ «քաղաքական յայտարարութիւն են

արել, ինչի իրաւունքը չունէին»: Դատավճռի հրապարակումից յետոյ արտգործնախարարութեան նախկին խօսնակ Վլադիմիր Կարապետեանը «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում ասաց, որ արդար չի համարում դատավճիռը, եւ որ իրենց հայցը մերժուել է «արտգործնախարարութեան ճնշման ներքոյ»: - «Իմ կարծիքով, դատարանը տեղի տուեց այն ճնշումներին, որ դատարանի վրայ վատահաբար գործադրեցին գործադիր իշխանական մարմինները, մասնաւորապէս արտգործնախարարութիւնը»:

«Շարունակում ենք պնդել, որ դա (իրենց յայտարարութիւնը) քաղաքացիական դիրքորոշում է եղել, եւ հիմնական միտքը եղել է այն, որ մենք կոչ ենք արել այն ժամանակուայ լարուած իրավիճակում բոլոր կողմերին ձեռնպահ մնալ ուժի կիրառումից», - յաւելեց նա:

Կարապետեանը ասաց նաեւ, որ պատրաստուում է բողոքարկել դատարանի վճիռը, սակայն վերջնական որոշումը կը կայացնի գործընկերների հետ խորհրդակցելուց յետոյ:

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՆԵՐՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ ԵՆ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿԵԼ ԻՐԵՆՑ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԵՐԸ

Իշխանական կոալիցիան ներկայացնող 4 կուսակցութիւնների մի քանի պատգամաւորներ Մայիսի 26-ից Ազգային ժողովում շրջանառութեան մէջ են դրել օրինագիծ, որով նախատեսուում է կրկնապատկել օրէնսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանութեան մարմինների ղեկավար աշխատողների պաշտօնեային դրոյքաչափերը:

Այս փոփոխութիւնների ընդունուելու դէպքում երկրի նախագահը ամսական կը ստանայ 800 հազար դրամ աշխատավարձ՝ ներկայիս 400 հազար դրամի փոխարէն: Ազգային ժողովի նախագահը, երկրի վարչապետը, Սահմանադրական Դատարանի նախագահը կը ստանան 720-հազարական դրամ՝ ներկայիս 340-հազարական դրամի փոխարէն: Խորհրդարանական յանձնաժողովների նախագահներն ու բոլոր պատգամաւորները կը ստանան 600-հազարական դրամ ամսական աշխատավարձ՝ ներկայիս 300 հազարի փոխարէն, նախարարներն ու Երեւանի քաղաքապետը՝ նոյնպէս 600-հազարական դրամ:

ԱՐՍԷՆ ԽԱՌԱՏԵԱՆԻ ԴԵՍ ՅԱՐՉԱԿՈՒՄԸ ՍԴՅԿ-Ն ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵՅԱՐԴԱՐ Է ՀԱՄԱՐՈՒՄ

ԵՐԵՒԱՆ, 29 ՄԱՅԻՍԻ, ՆՈՅՆԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Սկսել ա» երիտասարդական շարժման ղեկավար Արսէն Խառատեանի դէմ նախօրէին կատարուած յարձակման կապակցութեամբ յայտարարութեամբ հանդէս է եկել Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան վարչութիւնը: Յայտարարութիւնում, մասնաւորապէս նշուում է.

նում Ազգային Անվտանգութեան հարցերով նախագահի խորհրդական) Յովհաննէս Գալաշեանի («Իսկական Իրաւունք» թերթի գլխաւոր խմբագիր), Սուրէն Աբրահամեանի (նախկինում Երեւանի քաղաքապետ), Նարեկ Գալստեանի (Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան «Սարգիս Տիրունի» Ուսանողական Միութեան նախագահ) հետ:

«Վրդովմունքով իմացանք, որ յարձակում է տեղի ունեցել «Սկսել ա» երիտասարդական շարժման ղեկավար Արսէն Խառատեանի վրայ՝ մի պայծառ երիտասարդի, ով համարձակութիւն է ունեցել պայքարել յանուն արդարութեան, օրինականութեան եւ երկրի ապագայի: Ակնյայտ է, որ սա հերթական քաղաքական հաշուեյարդարն է, երբ իշխանութիւնները սպառել են օրինական միջոցներով ճնշելու հնարաւորութիւնները եւ դիմում են կրիմինալ գործողութիւնների: Այսպէս է եղել Աշոտ Մանուչարեանի (ընդդիմադիր քաղաքական գործիչ, նախկին

Ոչ մի յանցագործ առ այսօր չի յայտնաբերուել, քանզի այդ գործողութիւնների հեղինակն ինքը՝ ռեժիմն է: Միանշանակ անյոյս եւ անհեռանկար համարելով ռեժիմի կողմից իշխանութիւնը պահպանելու նպատակով որդեգրած այս գործելակերպը՝ Ս.Գ.Հնչակեան կուսակցութիւնն իր անվերապահ սատարումն է յայտնում «Սկսել ա» եւ միւս այն երիտասարդական շարժումներին, որոնք պայքարում են Հայաստանը խորը ճահճից դուրս բերելու եւ իրաւական, ժողովրդավար, ազատ, արդար Հայաստան ձեւաւորելու համար»:

ՌՈՒԲԷՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ. «ԴԵՍ ԵՄ ԱՆՍԿԶՐՈՒՆՔԱՅՆՈՒԹԵԱՆԸ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: «Սկզբունքային անհամաձայնութիւններ ունեւ կուսակցութեան կողմից վերջին մէկ տարուայ ընթացքում վարուող քաղաքականութեան վերաբերեալ», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին տուած հարցազրոյցում յայտարարեց Դաշնակցութիւնից հեռացուած Ռուբէն Յակոբեանը:

Ռուբէն Յակոբեան

«Դա վերաբերում է ե՛ւ նախագահական ընտրութիւններին մասնակցութեան ձեւին եւ բովանդակութեանը, ե՛ւ նախագահական ընտրութիւններից յետոյ ծաւալուող գործունէութեանը», - ընդգծեց Յակոբեանը՝ յաւելելով. - «Դէմ եմ անսկզբունքայնութեանը: Որեւէ քաղաքական կուսակցութեան անսկզբունքայնութիւնը ինձ համար անհասկանալի է»:

յում չես, նշանակում է՝ Տէր-Պետրոսեանի հետ ես»: - «Նոյնը մէկ այլ ֆորմատով հետեւեալն է, որ հայ ժողովուրդը բաժանուած է երկու հատուածի՝ մէկը իշխանութեան հետ է, միւսը՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի: Շատ ընդգծուած է գոիստական մօտեցում է, որը, անկեղծ ասած, ձեռնտու է երկու կողմին»:

«Այսինքն՝ կոալիցիային միանալը անսկզբունքայնութիւն է», - այս հարցին նախկին դաշնակցական գործիչը արձագանքեց. - «Ինձ համար չափից դուրս անհասկանալի էր, որ ընդդիմադիր դաշտը ամբողջութեամբ յանձնուեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին: Եթէ մենք խօսում ենք իսկապէս պետութեան դիմադրի, ռիթմիկ զարգացման համար, քաղաքական դաշտի կայունութեան համար, պէտք է որ ապահովել այդ դաշտում ընդդիմադիր կեցուածքի, ընդդիմադիր ճշգրիտ պահուածքի կուսակցութիւններ: Նա անընդունելի է համարում այնպիսի մօտեցումը, ըստ որի՝ «եթէ կոալիցիա-

Այն, որ երկու այդպիսի բեւեռ կայ, ըստ Ռուբէն Յակոբեանի, չի նշանակում, որ ամբողջ հասարակութիւնը միացուած է դրանցից որեւէ մէկին. - «Ես հաստատապէս կարող եմ ասել, որ ոչ պակաս՝ ե՛ւ քանակով, ե՛ւ առաւել եւս որակով, կայ զգալի մի հատուած մեր հասարակութեան, որը հենց գտնուում է այս երկու բեւեռների արանքում: Ի վերջոյ, այդ հասարակութիւնը կը կազմակերպուել եւ ինքը յանունի, ոչ թէ ընդդէմի իր խօսքը կասի այս պետութեան, մեր պետականութեան կայացման համար»:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ ՆՇԱՆԱԿՈՒԵՑԻՆ

Սերժ Մարգարեանի հրամանագրերով Աղուան Վարդանեանն ազատուել է աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարի, Լեւոն Մկրտչեանը՝ կրթութեան եւ գիտութեան նախարարի, Դաւիթ Լոբեանը՝ գիւղատնտեսութեան նախարարի պաշտօնից: Նախագահի մամուլի գրասենեակի փոխանցմամբ, նոյն օրը Սերժ Մարգարեանը հրամանագրեր է ստորագրել Արսէն Համբարձումեանին աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարար, Սպարտակ Սէյրանեանին՝ կրթութեան եւ գիտութեան նախարար, Արամայիս Գրիգորեանին՝ գիւղատնտեսութեան նախարար նշանակելու մասին:

Դաշնակցական երեք նախարարները հրաժարական են տուել կուսակցութեան Բիւրոյում ընտրուելու կապակցութեամբ: Ըստ որոշ պնդումների՝ սա ոչ թէ ՀՅԴ-ի, այլ Սերժ Մարգարեանի որոշումն էր՝ փոխել բոլոր նրանց, ովքեր աշխատել են Ռոբերտ Քոչարեանի հետ:

ԼՈՒՐԵՐ

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ՏԵՍԱԿԵՏՆԵՐԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ ԵՆ ՅԱԿԱԴԻՐ ՄՆԱԼ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՑ»:
Մամուլի Ազգային Ակումբում կա-
յացած քննարկման ընթացքում պարզ
դարձավ, որ, մասնավորապես, Հա-
յաստանում արտահերթ ընտրու-
թիւնների անցկացնելու եւ քաղաքա-
տարկեալների առկայութեան-չառ-
կայութեան խնդիրների շուրջ իշ-
խանութեան եւ ընդդիմութեան ներ-
կայացուցիչների կարծիքները չեն
փոխուել եւ շարունակուած են հակա-
դիր մնալ:

Ազգային ժողովի նախկին փոխ-
խօսնակ Կարապետ Ռուբինեանը,
օրինակ, ասաց, որ իշխանութիւնն
ու ընդդիմութիւնը կարող են երկ-
խօսութիւն սկսել «արտահերթ նա-
խագահական եւ խորհրդարանական
ընտրութիւնների հարցի շուրջ»՝
ԵՆԽՎ-ի բանաձեւի պահանջները
կատարելուց եւ «քաղաքատարկեալ-
ներին» ազատ արձակելուց յետոյ:

«Եթէ հիմա նոր ընտրութիւն
ենք նշանակում՝ պառլամենտական
կամ նախագահական, որտե՞ղ է այն
վստահութիւնը, որ որեւէ քաղաքա-
կան ուժ, որը պարտուել է, նորից չի
բողոքարկել», - հակադարձեց Ազ-
գային ժողովում ՀՀԿ-ի խմբակցու-
թեան քարտուղար Սամուէլ Նիկո-
եանը՝ յաւելելով նաեւ, թէ նոր
ընտրութիւններ անցկացնելը կը հա-
կասի Սահմանադրութեանը:

Սրան ի պատասխան՝ ընդդի-
մութեան ներկայացուցիչները ասա-
ցին, թէ իշխանութիւնը «Սահմա-
նադրութիւնը խախտում է ամէն օր»:

«Ինչո՞ւ էք զարմանում, երբ
պահանջում ենք արտահերթ ընտ-
րութիւններ, ասում էք՝ Սահմանադ-
րութիւնը կարդացէք», - ասաց
Հայաստանի ժողովրդական կուսակ-
ցութեան ղեկավար անդամ Ռուզան

Խաչատրեանը: - «Իսկ իշխանու-
թիւնները Սահմանադրութիւնը կար-
դացե՞լ են, որ տարիներ շարունակ
ոտնահարում են այդ Սահմանադ-
րութիւնը: Ինչո՞ւ են՝ Հայաստանի
Հանրապետութեան քաղաքացիա, չեմ
կարող Ազատութեան հրապար-
կում գնալ կանգնել կամ զբօսնել:
Եթէ ուզում էք ցոյց տալ, որ իրօք
փոփոխութիւն էք ուզում անել,
ազատէք այդ Ազատութեան Հրա-
պարակը»:

Իշխանական եւ ընդդիմադիր
քաղաքական ուժերի ներկայացու-
ցիչները այսօր համաձայնութեան
եզրեր չգտան նաեւ երկրում քաղ-
բանտարկեալների առկայութեան-
չառկայութեան հարցի շուրջ: ՀՀԿ-
ի եւ «Բարգաւաճ Հայաստան»-ի
ներկայացուցիչները կրկնեցին ար-
դէն բազմիցս ասուածը, թէ՛ յանցա-
գործութիւն չկատարած անձը պա-
տասխանատուութեան չպէտք է են-
թարկուի, եւ՝ եթէ հետաքրքրութիւնը
պարզի, որ կան քաղաքատարկեալ-
ներ, ապա իրենք կը պահանջեն, որ
նրանք անյապաղ ազատ արձակուեն:

Ընդդիմադիրների կարծիքով,
սակայն, քաղաքատարկեալների առ-
կայութեան առումով «մեծ ուսում-
նասիրութիւնների» կարիք չկայ:

Ազգային ժողովի նախկին փոխ-
խօսնակ Արա Սահակեանը, օրինակ,
խորհուրդ տուեց հարցը ուղղել
նախկին քաղաքատարկեալներին. -
«Դիմէ՞ք Պարոյր Հայրիկեանին, նա
քաղաքատարկեալ է եղել, թէ՛ քրէ-
ական յանցագործ: Մեր ընկերները,
ովքեր այսօր գտնուում են բանտե-
րում, մեծամասամբ քաղաքատարկ-
եալներ են, եւ դա վկայում է այն
մասին, որ Հայաստանում ղեմով-
րատիայի վիճակը ողբալի է»:

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՐԺԵԶՐԿՈՒԵՑԱՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

նեցուած է նոյն գեկոյցում արձա-
նագրուած բազմաթիւ օրինախախ-
տումներին: Դիտորդական առա-
քելութեան գեկոյցի նոր ձեւա-
կերպման համաձայն՝ թոյլ տրուած
խախտումների ամբողջութիւնն
«արժեզրկեց ընդհանուր ընտրա-
կան գործընթացը»:

«Այսպիսով՝ ԵԱՀԿ-ն ըստ էու-
թեան հրաժարուեց Հայաստանի
վերջին նախագահական ընտրու-
թիւնները լեգիտիմացնող իր նա-
խորդ գնահատականներից՝ այն,
ինչը պնդում էր Համաժողովրդա-
կան շարժումը: Սա մեր ժողովրդի
հետեւողական քաղաքական պայ-
քարի արդիւնքն է, մեր բոլորի
յաղթանակը:

Ցաւով պէտք է նշել, որ
ԵԱՀԿ-ի դիտորդական առաքելու-
թեան առաջին՝ ոչ ճշմարիտ գնա-
հատականը, որ տրուել էր քուէար-
կութեան յաջորդ իսկ օրը, ինչպէս
նաեւ այն փաստը, որ երկու շաբա-

թով յետաձգուեց, երկրորդ՝ առա-
ւել խիստ գնահատականներ պա-
րունակող գեկոյցը, անհետեւանք
չանցան: Եթէ ի սկզբանէ լինէին
օբիեկտիւ գնահատականներ, ու-
ժիմը չէր համարձակուի դիմել
սեփական ժողովրդի դէմ Մարտի
1-ին սպանդ կազմակերպելու ոճ-
րագործ քայլին:

«Այս գնահատականը, ինչ-
պէս նաեւ օրերս հրապարակուած
ԱՄՆ Պետդեպարտամենտի տարե-
կան գեկոյցը, որտեղ արձանագր-
ուեց, որ «2008 ՀՀ նախագահական
ընտրութիւնները նշանակալիօրէն
կեղծուած էին» փաստում են, որ
միջազգային հանրութիւնը, անա-
ռարկելի փաստերի ու ժողովրդի
գնալով հզօրացող ճնշման շնորհիւ
աստիճանաբար ընդունում է երկ-
րում օրինական իշխանութիւն ձե-
ւաւորելուն եւ սահմանադրական
կարգը վերականգնելուն ուղղուած
մեր պայքարի իրաւացիութիւնը:
Պայքար, որն անխուսափելիօրէն
աւարտուելու է յաղթանակով»:

ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՍԱ ՆԱԽԱԳԱՅԻ

Շարունակուած էջ 1-էն

ցութեան համագումարի պատգա-
մաւորներու ձայներու մեծա-
մասնութեան նեցուկը՝ ապահովեց
Դեմոկրատներու թեկնածուն
դառնալու իրաւունքը:

Պարաք Օպամայի արձանագ-

ԴԵՍՈՎՐԱՏՆԵՐՈՒ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ

րած յաղթանակը Ամերիկայի
նախկին առաջին տիկին՝ Հիլըրի
Քլինթոնի դէմ, ոչ միայն
քաղաքական անակնկալ մըն էր, այլ
նաեւ՝ պատմական տարողութեամբ
իրադարձութիւն:

Արդարեւ՝ Օպամա դարձաւ
Ամերիկայի պատմութեան մէջ

ՀՆՉԱԿԵԱՆՆԵՐԸ ՄԻԱՑԵԼ ԵՆ ՀԱՅԱԴՈՒԼԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-
ՑԷ»: Յունիս 3-ի Առա-
ւօտեան 10:30-ից ՀՀԾ
վարչութեան գրասեն-
եակի մօտ ՀՀԾ անդամ
4 հացադուլաւորներին
միացել են նաեւ ՄԴՀԿ
անդամներ Համբար-
ձում Եղիազարեանը եւ
Գարեգին Սեղրակեա-
նը:

Ինչպէս «Ա1+»-ին
տեղեկացրեց Համբար-
ձում Եղիազարեանը՝
իրենց պահանջն է
ԵՆԽՎ 1609 բանաձեւի
պահանջների կատա-
րումը, որոնք «իշխա-
նութիւններ կոչուածները» չեն ու-
զում կատարել:

Թէ որքան նրանք կը մնան
հացադուլի մէջ, դեռ չեն որոշել:
«Ընթացքում արդէն կը տեսնենք՝
թէ առողջականի եւ այլ խնդիրնե-
րի հետ կապուած ինչպէս կը վար-
ուենք», - «Ա1+»-ի հետ զրոյցում
ասաց Համբարձում Եղիազարեա-
նը: Առայժմ հացադուլաւորներն,
իրենց ասելով, լաւ են զգում:

Հացադուլ սկսելու մասին ՄԴՀԿ
հացադուլաւորներն այսօր պատ-
րաստուած են իրազեկումներ ու-
ղարկել համապատասխան գերա-
տեսչութիւններ՝ Երեւանի քաղա-
քապետարան, Մարդու Իրաւունք-
ների պաշտպանի գրասենեակ, ՀՀ
դատախազութիւն եւ Կարմիր խաչ:

Իրաւապահ մարմիններ, նրանց
ասելով՝ տարածքում չկան, որեւի-
ցէ միջադէպ տեղի չի ունեցել եւ
յուսով են, որ չի լինի: Պատահա-
կան անցորդները մօտենում, հե-
տաքրքրուած են: «Մարդկանց այ-
սօր ամէն ինչ է հետաքրքրում:
Արդէն ունենք ձեւաւորուած քա-
ղաքացիական հասարակութիւն,
որին չի կարելի քննցնել իմիտաց-
իաներով, որոնք կատարում են
ներկայիս իշխանութիւնները բո-
լոր հարցերում», - կարծում է Եղ-
իազարեանը:

Իսկ ՄԴՀԿ ատենապետ Լիւդ-
միլա Սարգսեանի կարծիքով՝ եթէ
նոյնիսկ քաղաքատարկեալներից
մէկ-երկու հոգու այսօր ազատ են
արձակում, ապա դա ընդամէնը
խափանման միջոցը փոխելու ար-

ԲԵՌՆԱՐ ՖԱՍԻԷ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅՆԵՐԻ ԱՌԱՋԻԿԱՅ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ ՇԱՏ ԿԱՐԵՒՐ Է»

ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի ֆրանսիացի համանախագահ Բեռնար
Ֆասիէն «չատ կարեւոր» է որակել Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի
նախագահների՝ շաբաթավերջին Սանկտ Պետերբուրգում կայանալիք
հանդիպումը: «Դա երկու նախագահների առաջին ճանաչողական
հանդիպումն է», - APA լրատուական գործակալութեանն ասել է նա:

Ըստ Ֆասիէի՝ նախագահների հանդիպումից յետոյ Մինսկի խմբի
համանախագահները եւ երկու երկրների արտգործնախարարները կը
շարունակեն բանակցային գործընթացը: Ֆրանսիացի համանախագահը
յոյս է յայտնել, որ հանդիպումը դրական արդիւնքներ կ'ունենայ:

Մինչ նախագահների հանդիպումը, միջնորդները Մոսկուայում
Յունիսի 5-ին հանդիպելու են Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար
Գրիգորի Կարասինի հետ, իսկ նախագահների հանդիպումից յետոյ,
Յունիսի 9-ին, համանախագահները հանդիպում են ունենալու ԵԱՀԿ-ի
նախագահող Ֆինլանդիայի արտգործնախարար Ալեքսանդր Ստուբի հետ:

առաջին սեւամորզը, որ գլխաւոր
կուսակցութիւն մը դրօշակակիրը
կը հանդիսանայ յառաջիկայ
Նոյեմբերին կայանալիք նախագա-
հական ընտրութիւններուն:

Փոփոխութիւն իրագործելու
առաջադրանքով ճամբայ ելած
Թերակուտական Օպամայ, կարճ
ժամանակուայ մէջ կարողացաւ
ստեղծել հսկայ շարժում մը, իր
շուրջ համախմբելով յատկապէս

դիւնքում է: «Միւսների նկատ-
մամբ բացարձակ տեղաշարժ չկայ:
Մեր պահանջն է՝ անյապաղ ազատ
արձակել քաղաքատարկեալներին եւ
ոչ թէ խափանման միջոցը փոխել:
Մեր անդամների հացադուլը ես
քաղաքական չեմ համարում, այլ
մեր ընկերների համար պայքար է,
որ նրանք ազատութեան մէջ յայտն-
ուեն», - «Ա1+»-ի հետ զրոյցում
ասաց նա:

Նրա ասելով՝ առաջիկայում
միւս կուսակցութիւններից ես հա-
ցադուլաւորներ կը լինեն, եւ նրա
կարծիքով՝ նրանք նոյնպէս ՀՀԾ
վարչութեան մօտ կը հաւաքուեն:
«Զբացառենք, որ ՀՀԾ գրասենեա-
կը կարող է ընդհանուր դժգոհու-
թեան կենտրոն դառնալ: Քանի որ
նաեւ՝ այդ տարածքն աւելի ապա-
հով է հացադուլի համար: Լինելով
ՀՀԾ-ի տարածքը՝ ոտնձգութիւն-
ներ ոստիկանութեան կողմից չեն
կարող լինել», - նշեց տիկին Սարգս-
եանը:

Ինչ վերաբերում է հացադուլի
ժամկէտներին, ապա նա տեղեկաց-
րեց, որ իրենք իրաւունք չունեն
վստահելու իրենց ընկերների կեան-
քը եւ որքան կը կարողանան,
այնքան կը շարունակեն: «Սակայն
թէ ՀՀԾ-ից, ՄԴՀԿ-ից այնքան շատ
կամաւորներ կան, որ որոշել են
հացադուլի նստել, որ դա կարելի
է անժամկէտ համարել: Նրանք
ներքին որոշում ունեն, որ միմ-
եանց պէտք է փոխարինեն՝ երեք-
երեք օր նստեն», - աւելացրեց Լիւդ-
միլա Սարգսեանը:

մեծ թիւով երիտասարդներ, որոնք
հմայուած են ոչ միայն իր
գաղափարներով, այլ նաեւ
ճարտասանական իր բացառիկ
կարողութեամբ:

Հանրապետականներու ներ-
կայացուցիչը արդէն իսկ որոշուած
էր ամիսներ առաջ: 72-ամեայ ձոն
Մէքքէյն առանց մեծ դժուարութեան
դարձած էր այդ կուսակցութեան
թեկնածուն:

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԱԿԵՐՑ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ, ՀԱՅՐԵՆԱՔԱՆԴ ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍԱՀԱԿԹՈՒԹՅԱՆ

Բարգաւաճ, ինքնիշխան եւ ապահով երկիր կառուցելու համար պայման է ունենալ սուրբերէ կամ ոչխարամիտ հլու հետեւորդներէ բաղկացած բնակչութիւն մը:

Անհրաժեշտ է, սակայն, ունենալ պարկեշտ եւ արթնամիտ քաղաքացիներու հաւաքականութիւն մը որ կարենայ հաւասարակշռել իշխանութիւններու գործունէութիւնը: Մէկ կողմէ՝ իշխանութիւններ որոնք երաշխաւորեն երկրի անդորրութիւնն ու խաղաղութեան ապահովումը: Միւս կողմէ՝ ազատ կամքի դրսեւորմամբ հանդէս եկող քաղաքացիներ որոնք լծուած ըլլան արդիւնաւէտ գործունէութեան: Հասարակութեան այս երկու բեւեռներու միատեղ բնականոն աշխատանքն է որ կ'ապահովէ երկրի բազմակողմանի զարգացման գործընթացը:

Հայրենի ներկայ իրականութեան պարագային հիմնովին խախտած է նման բաղձալի վիճակը: Հայաստանի Հանրապետութեան այսօրուայ իշխանութիւնները, դժբախտաբար, իրենց տրամադրութեան տակ գտնուող պետական բոլոր միջոցներն ու օժանդակ լծակները ի սպաս դրած են՝ քաղաքացիներու համար իրենց ծառայող կրաւորական, ստրկամիտ ու կամակատար տարրերը: Երկրի հարստութեան անկուշտ կողոպուտով զբաղած այս աւազակապետերու մտահոգութեան ծիրին բացարձակապէս դուրս կը մնան բնակիչներու անդորրութիւնը կամ անոնց կեանքի բարենպաստ պայմաններու ապահովումը: Պետական կենսական թիկունքէ գրկուած՝ քաղաքացիները անպաշտպան եւ անօգնական լքուած են: Անոնք չեն կրնար իրենց ճիգերը կեդրոնացնել՝ երկրի բազմակողմանի զարգացման իրենց գլխաւոր աշխատանքին վրայ: Ասոր հետեւանքն է մարդու իւր եւ մտային հարստութեան հսկայածաւալ ահաւոր վատնումը Հայաստանի ամբողջ տարածքին վրայ որուն լուռ ականատեսներն ենք անկախութեան առաջին օրէն ի վեր:

Երկրի մը հաւասարակշռուած, օրինաչափ զարգացման մասնակցելու եւ անոր հզօրութեան սատարելու համար անհրաժեշտ է նոյն կերպով մտածողներու կամ համա-

խոհներու գորշ, միապաղպղ հասարակութիւն մը:

Ընդհակառակը, անհրաժեշտ է իշխանութեան գլուխն ունենալ իրարու մօտիկ գաղափարներով մեծամասնութիւն մը - որու գործունէութիւնը հակակշռուած է այլախոհ աշխոյժ ընդդիմութեան մը կողմէ: Փոքրամասնութիւն հանդիսացող ընդդիմութեան առաջնային պարտականութիւնն է՝ քաղաքացիական պատասխանատուութեամբ ամբողջացնել իշխանութեան բացթողումները, խիստ քննադատութեամբ գայն կարգի բերելով երբ պահանջուի:

Յառաջացեալ ու յառաջադէմ բոլոր երկիրներու մէջ տիրող աւանդութիւնն է քաղաքացիներու հակառակ վերջին տասնամեակներուն այս աւանդութեան դէմ եղած կամ փորձուած կարգ մը աչքառու ոտնձգութիւններուն: Կարեւոր ըլլալով հանդերձ, սակայն, Սահմանադրութեան գրաւոր տրամադրութիւնները այս առնչութեամբ այդքան ալ վճռական դեր չունին, քանի զանոնք քաղաքական պրոտր պատճառաբանութիւններով կարելի է ամենայն հեշտութեամբ շրջանցել՝ եթէ առկայ է զանոնք կիրարկելու քաղաքական անշեղ կամքը: Եւ յաճախ բաւարար չափով այդ կամքը հազուադէպ առաքինութիւն մըն է մանաւանդ նորանկախ երկիրներու քաղաքագետներուն կամ անոնց ծաղրածուններուն մօտ: Ահա թէ ինչու այսօր Հայաստանի բանտերուն մէջ կը հիւժին հարիւրէ աւելի քաղաքական բանտարկեալներ որոնց միակ յանցանքը Ռոբերտ Քոչարեանի կամ Սերժ Սարգսեանի ականջներուն անհաճոյ քաղաքական կարծիքներ ունենալն է - երեւակայածին քրէական կամ այլ տիպի շինծու ամբաստանութիւններով, կամ նոյնիսկ առանց ամբաստանութեան - որ կալանաւորեն գանոնք՝ անմեղութեան պողտուքներ ձայնարկելով թէ Սահմանադրութեան մէջ քաղբանտարկեալներու վերաբերեալ տնօրինումներ չկան: Միւս կողմէ, իշխանութեան քղանցքներուն կպած տարրերը կը կազմեն «այո-մարդուկներու» (yes-men) խղճալի փոքրամասնութիւնը որ ուժային կառուցներու ապաւինած իշխանութիւններու կողմէ ծիծաղելի յամառութեամբ առաջ կը քաշուին որպէս իրենց խարխախ մեծամասնութիւն: Իսկ բուն, ճշմար-

իտ մեծամասնութիւնը իշխող բռնատիրական բիրտ ուժի օգնութեամբ հեռու պահուած է՝ իր սահմանադրական արդար իրաւունքներն իրականացնելու եւ ժողովրդավարական հայրենաշէն գաղափարները նիւթականացնելու օրինական միջոցներէն:

Իր ժողովուրդին խաղաղ եւ ապահով կեանքի պայմաններ հայթայթող կայուն պետութիւն մը կառուցելու համար պայման է ունենալ աշխարհի կամ տուեալ տարածաշրջանի ամենազարգացած տնտեսութիւնն ու հզօրագոյն բանակը:

Բայց անհրաժեշտ պայման է ունենալ հաւասարակշռուած աշխոյժ տնտեսութիւն մը, ինչպէս նաեւ քաղաքացիական գիտակցութեամբ թրծուած զինուորներով եւ ռազմական արդիական միջոցներու տիրապետող ազդու բանակ մը որ ի վիճակի է տարհամոզելու որեւէ նախադրածակ՝ թէ ինքնապանական անընդունելի համեմատութիւններու պիտի համաձայն չեն խուժողներուն նիւթական ու մարդկային կորուստները:

Որպէս փոքր ժողովուրդ որ իր տրամադրութեան տակ ունի բնական սահմանափակ միջոցներ միայն, հասկնալի է թէ մեր տնտեսութիւնն ու պաշտպանութեան միջոցները միշտ ալ պիտի մնան որոշ սահմաններու մէջ: Այս իսկ պատճառով պէտք է որ ունենան առաւելագոյն ընտրովի բնոյթ: Այսպէս, մեր հնարամտութեան զարկ տալով, կարելի է նախապատուութիւն տալ առողջ տնտեսութեան մը որ հիմնուած ըլլալ քաղաքացիական լուսամիտ հասարակութեան իւրաքանչեւ նորայայտ հնարաւորութիւններուն վրայ: Ներկայ իշխանութեան քաղաքացիական անողնաշար համակարգով, հարստապետներու սպասարկու «մկների ազգային ժողովով», ըստ նախագահական պատուէրի շարժող կառավարութեան տիկնիկային անհեթեթ թատրոնով, ներքինիներու վստահուած զանգուածային լրատուական միջոցներով, եւ առհասարակ ստրկացուած հպատակներով կարելի է իրագործել նման վիթխարի առաջադրանք: Ասիկա կարելի է յաջողութեամբ գլուխ հանել միայն ազատ եւ անկախ մտածումի տէր յառաջապահ քաղաքացիներու գերմարդ-

կային երկարատեւ ճիգերով: Անոնք կարելիութիւնը պիտի ունենան խանդավառութեամբ ընթացք տալու իրենց մտային, արհեստավարժ եւ ստեղծագործ լաւագոյն մղումներուն ու կարողութիւններուն՝ երբ ամբողջութեամբ վերնան քոչարեանական-սերժական ներկայ ամլացուցիչ սեղմումներն ու ճնշիչ մթնոլորտը: Նոյն տրամաբանութեան կը հետեւի ջղուտ, ճկուն, բարձրորակ, առաւելագոյնս ազդու եւ վստահելի բանակի մը կազմաւորումը որ կարենայ դիմակայել տարածաշրջանին գալիք որեւէ անախորժ անակնկալ - եւ որ անհրաժեշտ պահուն համալրուի լաւապէս մարզուած երկսեռ քաղաքացիներու զօրահաւաքով:

Ամբողջ աշխարհի եւ հարեւան երկիրներու հետ արժանապատիւ յարաբերութիւններ մշակելու համար, ամէն բանէ առաջ անհրաժեշտ է ժողովրդավարական յարաբերութիւններ ունենալ երկրէն ներս՝ իշխանութեան եւ ընդդիմութեան միջեւ փոխադարձ յարգանքի հիման վրայ: Անհրաժեշտ է, ապա, շրջապէս խոր ուսումնասիրութեամբ կեանքի կոչել արտաքին ճկուն բաց հաստատ քաղաքականութիւն մը որ համահունչ ըլլալ երկրի ներքին կարիքներուն, կարողութեան, զօրաւոր կողմերուն եւ յարաբերաբար խոցելի հանգամանքներուն հետ:

Ձախողութեան դատապարտուած է ներքին հասարակական քաղաքականութիւն մը որ հիմնուած է բնակչութեան մէկ փոքր հատուածին կողմէ մնացեալ ամբողջ բնակչութեան անխնայ շահագործման վրայ: Եւ ուր քաղաքական ընդդիմութեան արտօնուած է լիարժէք կիրառել իր սահմանադրական իրաւունքները: Նոյնպէս անփառունակ ձախողութեան դատապարտուած է այն արտաքին տարերային «քաղաքականութիւնը» որ հաշուի չ'առնել երկրի ներքին համընդհանուր կարողութեան իրապաշտ գնահատականը - ուր երկրի կարողութիւնը ուռեցուած ու ձեւագեղծուած է ծուռ հայելիի մէջ:

Նորանկախ Հայաստանի մէջ ճշմարիտ ժողովրդավարութեան հաստատման համար բացարձակ նախապայման է ներկայիս տիրող

Շաբ.բ էջ 19

1975-2008 33th ANNIVERSARY Life, Health, Group Health Disability, Long Term Care NEW YORK LIFE

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՌԱԺԵՇՏ Է ԵՐԻԵՔ ՈՒՅ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ԶԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻԱՍԱՆԹՕ ՄԱՐՈՆԵԱՆ 818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205 E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԺԱՆԱԻՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔԸ

Այս յօդուածը ներկայացուած է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի Աջակցութեան Համաժողովրդական Շարժման ԱՄՆ-ի Յամաճախումքի կազմակերպած համաժողովին, Կլէմտլի Յիլթըն պանաթոնիկ մէջ, Մայիս 26, 2008-ին:

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Աշխարհի վրայ կա՞յ արդեօք ժողովուրդ մը, որ իր պատմութեան ընթացքին հայ ժողովուրդին չափ անկախ պետականութիւններ կերտած ու կորսնցուցած է: Այդքան անգամ դարձած է գերիշխան ու ճորտ: Հայ ժողովուրդը ազատութեան ու անկախութեան գաղափարներուն վրայ կերտած է իր ազգութեան երկունքը ու միշտ ձգտած անոնց իրագործման: Բայց երբ տիրացած է անոնց, շատ ժամանակ չանցած ձեռքէ տուած է: Քանի՜ քանի անգամներ կրկնուած է այս ծիրը (cycle)՝ ազատութեան եւ անկախութեան ձգտում, մարտնչում, ձգտման իրագործում, իրագործուածի վատնում, ճորտացում, կարօտախտ դէպի կորսուածը ու վերաձգում: Դժբախտութիւնը հոն է, որ ամէն մէկ ծիրի թաւալումին հետ, կորսնցուցած ենք հող, թուաքանակ, ազգային ու մշակութային արժէքներ, եւ այլն: «Ուր էլ որ հասել, որտեղ էլ եղել, անջինջ հետքեր ենք ամէնուր թողել: Զանացել ենք միշտ ամէնքի համար... ու գիտէք շարունակութիւնը Պարոյր Սեւակի այս բանաստեղծութեան: Բայց ինչո՞ւ չենք ջանացել մեզ համար, մեր հողի, մեր հայրենիքի համար: Աւելի քան հարիւրամեակ մը առաջ, արեւելահայ մտաւորական մը, Պոլսոյ Իզմիրլեան Պատրիարքին ուղղուած գաղտնի տեղեկագրի մը մէջ մատը կը դնէր վէրքին վրայ, նշելով.

«Այսպէս է եղել առասպելական Հայկի ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը եւ այսպէս կը գնայ մինչեւ որ եսականութիւնը եւ անձնական հաշիւը գերակշռում է մարդուն մէջ ամէն մի ուրիշ գոհացմունքի:

«Ահա մեր թշուառութեան, տկարութեան եւ ողորմելի դրութեան բուն պատճառը առասպելական ժամանակներից մինչեւ հիմա եւ հետեւապէս, հաւանական է եւ ապագայում: _ Ասորիք, Պարսիկք, Յոն, Հռոմայեցիք, Մոնղոլ, Տաճիկ, անցեալում, Ռուս կամ մէկ ուրիշը ապագայում _ սրանք միմիայն առանձին դերակատարներ են եղել, են՝ կամ պիտի լինին մեր ազգային ողբերգութեան»:

Զօրաւոր անհատականութեան յատկանիշը հայ մարդու նկարագրին կարեւորագոյն գիծերէն մին է: Անոր շնորհիւ է, որ հայը, ո՞ր երկրի մէջ ալ գտնուած է, յաջող դիրքերու հասած է: Բայց դժբախտաբար այս գիծը նաեւ հայը դարձուցած է աւելի եսակեդրոն, քան՝ հաւաքական պատկանելիութեան ջատագով. աւելի անձնասէր, քան՝ ազգասէր: Ու նաեւ՝ աւելի անհամբեր: Հայ անհատը երբ իր համար նպատակակէտ մը դնէ, շատ յաճախ կը յաջողի իր կեանքի ընթացքին իրականացնել այդ մէ-

Այսինքն՝ Այր մի, որ ապացուցեց,

Թէ հրաշք չկա՞յ, Այլ կայ լոկ կարի՞ք»:

Ի՞նչ են ճգնաժամային վիճակի մէջ յայտնուած Հայաստանի գլխաւոր կարիքներն այսօր: Մեր համեստ կարծիքով՝ ժողովրդավարութիւն եւ արժանաւոր առաջնորդներ:

Մեզ նման փոքր ժողովուրդներու պարագային մանաւանդ, ժողովրդավար հասարակարգ ունենալը լաւագոյն երաշխիքն է մեր անկախութեան եւ գերիշխանութեան: Իր պատմութեան գիտակ ամէն մէկ հայու մտածելակերպին մէջ ամրագրուած իրականութիւն պէտք է ըլլայ այս

կը: Բայց նկատելով որ ազգային նպատակակէտեր իրագործելը դժուար է կատարել անհատի մը կեանքի տարիներուն տեւողութեան ընթացքին, այլ կը պահանջէ սերունդներու աշխատանք, ուրեմն հայը կը նախընտրէ փոքր խնդիրներ դնել ու լուծել, քան՝ ազգային տեսլականներ: Այս մտածելակերպին պատճառաւ է նաեւ, որ յաճախ մեծ պատկերը վրիպած է մեզմէ, որովհետեւ զբաղ եղած ենք ամէնօրեայ մանրութեանով: Ու սթափած ենք միայն այն ժամանակ, երբ դանակը հասած է ոսկորին, ու ծնունդ տուած Մեծերու: Դարձեալ Պարոյր Սեւակի բառերով.

«Մաշտո՞ց... Այսինքն՝ Այր մի, որ եկաւ ապացուցելու, Թէ մի տեղ վերջը դառնում է սկիզբ:

մէկը: Ժողովրդային իմաստութիւնը, արտայայտուած Սասնա Շուքի դիւցազնավէպով, ա՛յդ կը թելադրէ մեզի: Նկարագրելով Առիւծ Մհերի բազում պատերազմներու մէջ յաղթական դուրս գալը, հոն կ'ըսուի.

«Բայց ուժը նրա, որ չէր կասում, ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ էր բազմաբազում: Եւ անպարտ էր նա իր սրով սուր, եւ ԺՈՂՈՎՐԴՈՎ ուսմիկ ու սուրբ»:

Այլ տեղ մը՝ «Առիւծ Մհերին, դիւցազնին մեր, ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ էր իրեն իշխան կարգել, եւ ապրում էր իր լեռներում դեռ, նա կեանքով ազատ ու անարգել»:

Երբ պատեհապաշտ, մեծամիտ ու անզրագէտ մարդիկ, խախտելով ժողովրդային այս պարզ իմաստութիւնը, կը փորձեն անօրինականութիւններով ու կեղ-

ծիքներով իրենց կամքը պարտադրել ժողովուրդին, անոնք վտանգած կ'ըլլան մեր պետականութիւնն ու գերիշխանութիւնը, որովհետեւ փոխան սեփական ժողովուրդի թիկունքին, ստիպուած են ապաւինելու օտար ուժերու: Հետեւաբար, ժողովուրդը իրաւասու կ'ըլլայ մերժելու այդպիսիները եւ զանոնք փոխարինելու իր վստահութեան արժանիներով:

Մեր պատմութիւնը նաեւ կը վկայէ մեզի, որ երբ ունեցած ենք արժանապատիւ առաջնորդներ, վայելած ենք արժանաւոր կեանք: Հայ ժողովուրդը առաջինն էր, որ աւելի քան 1500 տարիներ առաջ, Նուարասկի դաշնագրով, օտարին պարտադրեց, որ միայն արժանաւորներ պէտք է հասցնել ղեկավար դիրքերու եւ ոչ թէ անարժաններ ու քծնողներ: Հետեւաբար, մեր պարտքն է անսալ մեր պատմութեան կանչին ու պայքարիլ յանուն ժողովրդավար Հայաստանի ու արժանաւոր առաջնորդներու:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է հետեւողականօրէն հետապնդէ այդ նպատակները, ժողովուրդին պարզելով՝ մեծ պատկերը տեսնելու եւ զայն հետապնդելու անհրաժեշտութիւնը:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է ժողովուրդին մէջ ամրապնդէ հաւաքական պատկանելիութեան եւ միասնական ճակատագրի գիտակցութիւնը, փոխան՝ գիրար խաչաձեւող անձնական հաշիւներու արշաւի:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է գաղափարական հիմք հայթայթէ շարժմանը, ջատագովելով ժողովրդավարութիւնը, փոխան՝ անձնականացման ու անհատական փառատենչութեանց:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է ժողովուրդը մղէ ազգասէր դիրքորոշման, փոխան՝ անձնասիրութեան:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է պայքարի արժանաւոր մարդիկ հասցնելու առաջնորդող դիրքերու:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է ճիշդ ուղի վերադարձնէ իր հունէն շեղած 1988-ի շարժումը:

Համաժողովրդական շարժումը պէտք է ձգտի Չարենցեան պատգամի գործնականացման, ի փառս՝ մեր անկախ պետականութեան գերիշխանութեան ամրակայման ու յարատեւման:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԲՐՈՆԻԿ ԶԵՄԻՐԷ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԲԱՆ

Նախընտրեցի «Մշակութային» կոչել քան թէ «Թատերական» Մայիս 30, 31 եւ Յունիս 1 2008 թուականի «Զէմիրէ» ներկայացումը, որ հետաքրքրական խորագրով մը մշակութամէք հասարակութեան մը հրամցուեցաւ, այսինքն «Արեւելեան Զրոյց - կախարդապատկեր»։ Ինչ կը վերաբերի «կախարդապատկերի», Տիգրան Զուխանեան ինք եւս իր գեղեցիկ գործը, ֆրանսերէն լեզուով «Ֆէէրի» նկարագրած էր, այսինքն կախարդական, պարիկային, կամ պատրանքային աշխարհի վերաբերող երկ մը։

Ուրեմն 3 օրերու վրայ ներկայացումները ուղղակի կախարդական աշխարհէ մը ներս փոխադրեցին շուրջ 9000 հանդիսականներ, որոնք խուռնեցած լեցուցած էին Փասատինայի շքեղ հանդիսասրահը, «Civic Auditorium»ը։

Յայտագիրը խելացիօրէն ծրագրուած էր հարուստ տեղեկութիւններով։ Անոր բովանդակութեան կարելի չէր լման տեղեակ մնալ նոյնինքն երեկոյի ընթացքին, եւ ուրեմն այս քրոնիկը պատրաստելէ առաջ, ուղղակի մխրճուեցայ սոյն յայտագրի ընթացքման մէջ, եւ ներկայացումէն ստացած իմ գերազանց տպաւորութիւններու, հաճոյքով կը կցեմ բովանդակ գնահատական խօսքերս։

Զէմիրէի ներկայացումը, այնպէս որ մենք վայելեցինք, գրեթէ ոչինչով կը գիշի եւրոպական կամ ամերիկեան արհեստավարժ կազմակերպութեանց արտադրութեանց, որոնք անշուշտ օժտուած են թեքնիկ եւ մանաւանդ ֆինանսական հանգիստ պայմաններով։

Նաեւ ըսենք թէ ինչու «մշակութային» քան թէ «Թատերական» կոչեցինք այս ձեռնարկը, պարզապէս իր «ամբողջական» նկարագրին համար, որ իր մէջ կը պարունակէ արուեստի եթէ ողջ լման, գէթ գրեթէ բոլոր ճիւղերը։ Թատրոնը ինքը եւս բազմաբովանդակ արուեստ է, սակայն օֆերային արուեստը քիչ մը աւելի ճոխ է քան սոսկ թատրոնը, իսկ «Զէմիրէ»ն իր մէջ կը պարունակէր մշակոյթի բազմաթիւ մասեր, իրարու հետ ներդաշնակօրէն ազուցուած - երաժշտութիւն, երգ, թատրոն, պար, տեքոր, դերասանութիւն, լուսաւորում, տարագ (costume), եւ «makeup», շպարային արուեստ։ Տակաւին չխօսեցանք նուազախումբի ղեկավարի եւ բեմադրական արուեստի մասին որոնց կ'անդրադառնանք քիչ յետոյ։

Ուրեմն հանգիստ սրտով, եւ որոշ հպարտութեամբ կրնանք հաստատել որ «Զէմիրէ»ն ինչպէս նոյն հեղինակի «Լեպլեպիճի»ն եւ «Զուարթ»ը հայկական իմաստով, արտադրութիւններ եղան, որոնք օժտուած էին եւրոպական եւ ամերիկեան իմաստով, այս վերջիններու լաւագոյն արժանիքներով։

Ֆրանսացիները գեղեցիկ արտայայտութիւն մը ունին երբ դէմ յանդիման կու գան գնահատելի իրադրութեան մը։ Կ'ըսեն «chapeau», այսինքն «գլխարկ», իբրեւ գնահատանքի եւ շնորհակալութեան, նաեւ յարգանքի արտայայտութիւն։ Մենք ալ, «Զէմիրէ»ի յղթանակէն թելադրուած, ամենայն անկեղծութեամբ, պիտի ուզէինք «chapeau-glaxar» ըսել հետեւեալ անձերու

եւ կազմակերպութեանց, որոնց համարեալ եւ ներդաշնակ ճիւղերուն կը պարտինք «Զէմիրէ»ի յաջողութիւնը։

ՈՐՈՇԻՔ ԵՆ
«ԳԼԽԱՐԿ»Ի ԱՐԺԱՆԻՆԵՐԸ
 - Հ.Բ.Լ.Մ. «Արտաւազը» թատերախումբ, եւ անոր վարչակա-

կան եւ գեղարուեստական պատասխատաններ՝ Սամուէլ Իլանճեան եւ Գրիգոր Սաթամեան։

- «Լարք» երաժշտական ընկերակցութիւն, եւ անոր վարչական եւ գեղարուեստական ղեկավար Սթիվ Ագատեան եւ Վաչէ Պարսումեան։

«Մենք տակաւին պիտի շարունակենք մեր երթը, ներկայացնելու իր (այսինքն Տիգրան Զուխանեանի) չորրորդ գործը եւս, եւ վերջապէս հրատարակելու անոր չորս ստեղծագործութիւնները»։ Կ'ենթադրեմ որ Իլանճեան ի մտի ունի Տիգրան Զուխանեանի 1868ի հեղինակած Արշակ Բ. օֆերան։

Հեղինակը անշուշտ Տիգրան Զուխանեանն է, հանճարեղ եւ անմահ հայ երգահանը, որուն կեանքը յատկանշուած է, ոչ միայն առողջապահական, այլ ստեղծագործական լուրջ եւ տեսակաւոր վերիվայրուներով։ Երկար տանամեակներ, Տիգրան Զուխանեանի մասին գիտէինք իր օֆերաներով «Արշակ Բ.», «Զուարթ», եւ «Լէպլէ-

պիճի»։ Ինք եղած է իտալիա, Միլանօ քաղաք, ուր ստացած իր երաժշտական բարձրագոյն կրթութիւնը եւ յատկապէս ծանօթացած իտալական «Պէլ Քանթօ» (գեղեցիկ մեղեդի) ոճին, ոճ գոր կը նշմարենք իր օֆերաթիք յօրինումներուն մէջ։ Անտարակոյս Զուխանեան կը նկատուի հայկական, եւ թրքական օֆերայի հիմնադիրը։ Գնահատելին այն է, որ յատկապէս այս օրերուն, Տիգրան Զու-

խանեանի վաստակը իր արժանի գնահատանքի կը հասցուի իր ծննդավայրէն եւ Հայաստանէն հեռու, Լոս Անճելոսեան պայմաններու տակ, աշխատանք եւ նուաճում մը որուն համար մեծապէս շնորհաւտելի են երկու միաւորներ՝ Հ.Բ.Լ.Մ.ի «Արտաւազը» թատերախումբը եւ «Լարք» երաժշտական ընկերակցութիւնը, եւ այս երկու միաւորներու դերասան-բեմադրիչ Գրիգոր Սաթամեանը, եւ իմբեպար, երաժիշտ եւ թարգմանիչ Վաչէ Պարսումեանը։ Կարելի է երկար գրել Տիգրան Զուխանեանի մասին։ Հետաքրքրուողները կրնան ստանալ «Զէմիրէ»ի յայտագիրը եւ ծանօթանալ իր մասին։

«ԶԵՄԻՐԷ»Ի ՄԱՍԻՆ
ԻՆՉ Է ԱՅՍ ԳՈՐԾԸ

Ըսուեցաւ արդէն որ յայտագիրը «Զէմիրէ»ն կը նկարագրէ իբրեւ «Արեւելեան Զրոյց - կախարդապատկեր»։ Անոր օֆերա ըլլալը պէտք է ենթադրել այս բացատրութեամբ։ Յայտագրի տար-

բեր տեղեկութեանց մէջ կը հանդիպինք տարբեր բնորոշումներ - դիւթախաղ, ֆրանսերէնով՝ «Ֆէէրի», օֆերա-քոմիք, այսինքն «կատակերգակ-օֆերա», «օֆերա-սեմիսերիա», «գուսաներգութիւն», «ֆանթէզի օրիէնթալ», եւ այլն։ «Զէմիրէ»ի «լիպրետթօ»ն, այսինքն թատերախաղը կը պատկանի ուրիշ Տիգրանի մը, գրուած թրքերէն լեզուով, Գալէմճեան անունով, հիմնուած արաբական աւանդավէպի մը վրայ, որուն աղբիւրը կը մնայ անյայտ։ Գալէմճեան թատերախաղին կու տայ էպիլոտիա եւ Զէմիրէ անունը, որ յետոյ կը վերածուի «Զէմիրէ»ի, բնութագրուելով, ֆրանսերէնով «օֆերա քոմիք եւ դիւթական»-։ Հոս պէտք է յայտնել նաեւ որ «Զէմիրէ»ի առաջին բեմականացումը տեղի կ'ունենայ ֆրանսերէն լեզուով, Պոլսոյ մէջ, 1891 թուականին, Մարտ 31 Ապրիլ 12ին, Բերայի ֆրանսական նոր թատրոնին մէջ։ Իր յօրինումէն 120 տարիներ ետք, հայերէն լեզուով առաջին անգամ «Զէմիրէ»ն կ'ուսնենայ իր համաշխարհային «փրօմիերա»ն Լոս Անճելոսի մէջ, գործակցութեամբ Հ.Բ.Լ. Միլանեան «Արտաւազը» թատերախումբի եւ «Լարք» երաժշտական ընկերակցութեան։ Սամուէլ Իլանճեանի «Մեր Խօսք»է կ'իմանանք որ Վաչէ Պարսումեանի հայերէն թարգմանութիւնը, «խիստ բժախնդրութեամբ, յամու եւ երկարատեւ աշխատանքով, հայերէնի թարգմանուած է Վաչէ Պարսումեանի կողմէ, չորս տարբեր լեզուներու բնագիրներէն քաղելով եւ կորուստէ փրկելով Զուխանեանի այս գործը»։

Ներկայացման ընթացքին ուրեմն հայերէնը թարգմանութիւնն է մախսթօ Վարչէ Պարսումեանին։ Կ'երեւի այդ չորս լեզուներն են թրքերէնը, իտալերէնը, ֆրանսերէնը եւ ուսուցիչները։ Վստահ ենք որ պատասառի վրայ ցուցադրուող անգլերէն «թեքստ»ը խիստ օգտակար նիւթին հետեւելու համար, գոր պատրաստած էր Սիլվա Մանուկեան, օգնական ունենալով Արմէն Արոյեանը։

Շար.ը էջ 16

GREEK NIGHT

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Կազմակերպութեամբ՝ Հ.Մ.Մ.-ի Ընկերային Յանձնախումբի

Երեկոյն կը խանդավառէ Սիրուած Երգիչ՝

Գօգօ Հայիթեան

եւ իր Գուսափախումբը

Շաբաթ, 7 Յունիս 2008

Երեկոյեան 8:00-էն սկսեալ

Հ.Մ.Մ.-ի «Կարօ Սողանալեան» սրահին մէջ

1060 N. Allen Ave., Pasadena

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՒՄԵԼ՝

Մանուկ (213) 624-6451 կամ Ալից (626) 794-6966

Մուտքի նուէր՝ \$40.00

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՔԱՅԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ ԲՐՇ. ՄԱՅԻՍ ԵՒ ՎԱՅԷ ՍԱՐԿԱԲԱԳՆԵՐՈՒ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԵԶ

Քահանայական Ձեռնադրութեան եւ Օծման Կարգը

Մայիս 28 եւ 29, 2008 չիշատակելի օրեր եղան Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի եւ յատկապէս Հալիվուտի Սուրբ Յովհաննու Կարապետ Հայց. Եկեղեցւոյ եւ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ-Պրբալէնքի Ծուխին համար: Երբ Սուրբ Յովհաննու Կարապետ Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան, մասնակցութեամբ Թեմիս Հոգեւորականներու, ըստ ծիսի եւ կանոնաց Հայց. Եկեղեցւոյ, քահանայ ձեռնադրեց եւ օծեց Հալիվուտի Սուրբ Յովհաննու Կարապետ Հայց. Եկեղեցւոյ Հովիւի Օգնական՝ Բրշ. Վահէ Սրկ. Աբովեանը եւ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ՝ Պրբալէնքի Ծուխի Հոգեւոր Հովիւ՝ Բրշ. Մայիս Սրկ. Շահպագեանը:

Քահանայական Ձեռնադրութեան եւ Օծման Կարգը տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, Մայիս 29ին, 2008:

Երեկոցեան ժամը 7:00ին օրուան Սուրբ Պատարագը մատուցեց Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդը՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեան: Սուրբ Սեղանին սպասարկեցին Հոգշ. Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեան, Արժ. Տ. Մանուկ

Աւագ Քհնյ. Մարգարեան, Քահանայութեան Թեկնածու 8 Սարկաւազներ եւ Փարիզէն ժամանած հիւր Սարկաւազ մը: Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ Խաչատուրեան Դպրոց Դաս Երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Բրշ. Ստեփան Սարկաւազ Կէօզլումեանի եւ երգահոնահարութեամբ Դանիէլ Ազարակեանի, մասնակցեցաւ Կոչման Արարողութեան եւ Սուրբ Պատարագի հոգեպարար երգեցողութեան:

Սուրբ Աւետարանի ընթերցումէն առաջ, ընծայեալները՝ Բրշ. Մայիս Սրկ. Շահպագեան եւ Բրշ. Վահէ Սրկ. Աբովեան, գիրենք ներկայացնող Հոգեւոր Հայրերու՝ Հոգշ. Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեանի եւ Արժ. Տ. Մանուկ Աւագ Քհնյ. Մարգարեանի առաջնորդութեամբ եւ անոնց կողմէ կատարուած սաղմոսի ընթերցումներով, ծնրադիր բարձրացան բեմ, ուր Սրբազան Հայրը դարձեալ անոնց հաւատքն ու ուղղափառ դաւանութիւնը հաստատելէ ետք, պատշաճ աղօթքով իր ձեռքերը անոնց գլուխներուն վրայ դնելով գիրենք ձեռնադրեց:

«Ողջոյն»էն առաջ, Սրբազան Հայրը յատուկ աղօթքներով ըն-

Շարք էջ 17

ԴՈԿՏ. ԱՐՈՒՍԵԱԿ ՍԱՐԱԿԵԱՆ ՐԻՐ ԲԱՆԱԽՕՍԸ AGBU HYE GEEN ՁԵՌՆԱՐԿԻՆ

Յայտնի բանասէր Դոկտ. Արուսեակ Սահակեան գլխաւոր բանախօսը պիտի ըլլայ AGBU Hye Geen-ի ձեռնարկին, որ տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 14 Յունիս 2008, կ.ե. ժամը 5:00ին, «Պոչաճեան» սրահին մէջ, 2495 E. Mountain St. Pasadena:

Դոկտ. Սահակեանի նիւթը պիտի ըլլայ «Հայ Կին Ղեկավարներ եւ Պետական Անձնաւորութիւններ Պատմութեան ընթացքին»:

Դոկտ. Սահակեան Հայաստանի Մշակութային Նխարարութեան ժողովրդային Բանահիւսութեան եւ Ազգագրութեան Բաժնի վարիչն է: Իր գիտական աշխատանքները եւ հրատարակութիւնները հայ ժողովրդային դիւցազներգութիւններու մասին, նաեւ մանկական երգերու հաւաքածոները, օրօրոցայինները, հանելուկները մեծ ժողովրդականութիւն ունին: Հրատարակած է

յօդուածներ՝ Հայ կնոջ դիմագիծին մասին դարերու ընթացքին: Ան հիմնադիրն է հայ հին երգերու եւ պարերու խումբի մը՝ «Նարոյ» եւ եղած է անոր գեղարուեստական վարիչը:

Դոկտ. Սահակեան պատուընկեցաւ «Նարեկացի» մետալով, 10 Մայիսին, UCLA-ի Հայ Լեզուի ու Մշակոյթի Ուսումնասիրութեանց Բարեկամներու կողմէ: Այս մրցանակին կ'արժանանայ ամէն տարի այն անհատը՝ որ բացառիկ ներդրում կ'ունենայ հայ մշակոյթին մէջ:

AGBU Hye Geenը հպարտ է հիւրընկալելու այս նշանաւոր բանասէրը, որ պիտի խօսի Հայ Կին Ղեկավարներու եւ Պետական անձնաւորութիւններու մասին պատմութեան ընթացքին, վիճելի նիւթ մը որ նաեւ միշտ հետաքրքրութիւն ստեղծած է:

Հրաւիրուած է հանրութիւնը:

ՍԱՐԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ ԿԱՐԺԱՐԱՆԻ 28-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

Շաբաթ, Մայիս 3, 2008ին, յատուկ օր մըն էր Սահակ-Մեսրոպ վարժարանի համար: Այդ երեկոյ շքեղ հանդիսութեամբ նշուեցաւ «Սահակ-Մեսրոպ» հայ քրիստոնեայ վարժարանի 28րդ ամեակը: Հայ Եղբայրութեան Աստուածաշունչի եկեղեցւոյ սրահը հիւրընկալ հանդիսացաւ շուրջ 350 ներկաներ,

քը, համակարգչային եւ էլեկտրական հաղորդակցութեան նոր համակարգի տեղադրումը, մարզական, մշակութային եւ գիտական բազմաթիւ մրցանքներու մասնակցութիւնն ու յաղթանակները, այլ դպրոցներու դէմ, ինչպէս նաեւ երաժշտական եւ թատերական գեղեցիկ երեկոյները: Օրուան հանդիսավար՝ հոգա-

Արա Ասիլեան կը պարզեատրուի

որոնց մէջ էին ծնողք, եկեղեցւոյ հովիւներ, հոգեւոր հայրեր, հայ մամուլի աշխատակիցներ, հայկական վարժարաններու ներկայ եւ նախկին տնօրէններ, եւ համայնքին այլ պատուարժան ներկայացուցիչներ:

28 տարիներ շարունակ, վարժարանը եղած է բաբախող երակ մը, ուր հայցեցի սնունդ ստացած են Սան

բարձու Յովան Սարգիսեան, ներկայացնելէ ետք պատուոյ հիւրերը, շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց ներկայութեան համար: Ան կարգաց յատուկ շնորհաւորական հաղորդագրութիւն մը, քաղաքամասի պետ՝ պրն. Մայքըլ Անթոնովիչէն, ուր կը շնորհաւորէր դպրոցի 28 ամեակի յաջողութիւնները եւ մեծարժէք ծառայութիւնը, որ մատուցած էր հա-

Աշակերտները ելոյթի պահուը

Կապրիէլ Հովիտի եւ շրջակայքի մատղաշ եւ պատանի սերունդները:

Երեկոյի սկիզբը ցուցադրուեցան դպրոցի աօրեայ կեանքին վերաբերեալ սահիլներ, որմէ ետք պաշտօնական բացումը կատարեց տնօրէն Շահէ Կարապետեան: Ան ներկայացուց անցած այն ճամբան եւ նուաճումները, որոնք իրագործուեցան վարժարանի հոգաբարձութեան, ծնողներու, ուսուցչակազմի պաշտօնէութեան եւ աշակերտներու տարած ճիգերուն եւ աղօթքներուն շնորհիւ:

Անցեալ տարուան ընթացքին արձանագրուած նուաճումներէն արդիւնաւոր եղաւ Ալթատինայի մէջ 3.3 հեքթար տարածութեամբ կալուածի մը գնումը, «Մէյրոն լէյն»-ի համալիրի վերանորոգումը, 385 աշակերտներու վարժարան յանձնարումը, 46 լաւագոյն ուսուցիչներու եւ պաշտօնէութեան անձնուէր աշխատան-

մայնքին:

Վարժարանի աշակերտները, երաժշտութեան ուսուցիչ պրն. Արտաշէս Սինանեանի ղեկավարութեամբ հնչեցուցին Միացեալ Նահանգներու եւ Հայաստանի քայլերգները: Ապա Հայ Եղբայրութեան Աստուածաշունչի եկեղեցւոյ հովիւ՝ վեր. Կալվին Սաղըրեան կատարեց բացման աղօթքը:

Գեղարուեստական բաժնի բացումը կատարեցին երաժիշտներ՝ Տէր եւ Տիկ. Արտաշէս եւ Ժաննա Սինանեաններ եւ պրն. Յարութ Կուստուզեան: Այս սքանչելի երեակը բարձր վարպետութեամբ ներկայացուցին Արամ Խաչատուրեանէն եւ Աւնօ Պապաճանեանէն գործեր:

Ընթրիքէն ետք վաստակաւոր երգիչ պրն. Ռազմիկ Մանսուրեան խանդավառեց ներկաները, չորս գե-

Շարք էջ 17

Massis Weekly

Volume 28, No. 20

Saturday, JUNE 7, 2008

Popular Movement Schedules First Rally Since Crackdown

YEREVAN -- Former President Levon Ter-Petrosian and his opposition allies reaffirmed on Tuesday their intention to defy a possible government ban and hold on June 20 their first major rally since the post-election clashes in Yerevan.

In a written statement, Armenia's Popular Movement, an umbrella structure uniting more than two dozen opposition groups, offered to cooperate with the municipal authorities and the Armenian police in maintaining public order during the planned rally.

A top aide to Ter-Petrosian, Levon Zurabian, said that the organizers will formally ask the Yerevan mayor's office to authorize the gathering. But he made it clear they will urge supporters to converge on the city's Liberty Square even if the application is rejected by the authorities.

The planned demonstration will come just three days before the start of the June session of the Council of Europe Parliamentary Assembly (PACE) that will discuss Yerevan's compliance with its recent resolution on the political situation in Armenia. One of the key demands of the resolution is a repeal of controversial legal amendments that enable the authorities to ban anti-government street protests practically at will.

The authorities have been keen to thwart such protests since the March 1 deadly clashes between security

Continued on page 3

OSCE Issues Final Election Report The February 19 Vote Was "Devalued" By Fraud During The Vote Count And Recount

The Organization for Security and Cooperation in Europe toned down its initial, largely positive, assessment of Armenia's recent presidential election on Friday, citing serious irregularities that were witnessed by its observers after the closure of the polls.

In its final election report, the OSCE observer mission in Armenia said the freedom and fairness of the February 19 vote was "devalued" by fraud registered during the vote count and recount.

"While the 2008 presidential election mostly met OSCE commitments and international standards in the pre-election period and during voting hours, serious challenges to some commitments did emerge, especially after election day," concluded the report.

"This displayed an insufficient regard for standards essential to democratic elections and devalued the overall election process. In particular, the vote count demonstrated deficiencies of accountability and transparency, and complaints and appeals procedures were not fully effective."

The report said observers saw busloads of people outside some polling stations and tried to clarify whether they were bribed to vote for a particular candidate. "In the vicinity of a polling station in Shengavit (Yerevan), IEOM observers saw voters receiving money from a man who was ticking entries from a list of names," it said.

The mission stood by its earlier assertion that the vote count was "bad"

or "very bad" in 16 percent of precincts observed. "Observers witnessed inconsistencies in determining valid votes, unwillingness to show marked ballots, attributing votes for one candidate to another, signing protocols before completing the vote count, signing blank protocols, changing data entered in protocols, and failure to display protocols publicly as required by law," it explained.

According to the OSCE/ODIHR, further evidence of serious fraud came to light during vote recounts that covered about 7 percent of Armenia's 1,900 or so electoral precincts. "The majority of recounts observed showed discrepancies and mistakes in the original count, some of them significant, or other serious problems occurred during the recount," said the report.

The report also criticized the government-controlled Central Election Commission (CEC) for its handling of complaints filed by candidates. "The CEC considered them mostly in informal meetings to which proxies, observers and the media were not invited, and dismissed them without adequate investigation," it said. "Consequently, candidates were not granted an effective means of redress."

Another problem reported by the OSCE observers was Armenian broadcast media's "negative" coverage of Ter-Petrosian that contrasted with their heavy promotion of Sarkisian's presidential bid. The observers also said many local government officials ac-

tively campaigned for the establishment candidate while performing official duties. "There were accounts of local government employees and public-sector workers being obligated to attend Prime Minister Sarkisian's campaign events," read their report.

On the positive side, the report noted the fact that Ter-Petrosian and other opposition candidates were generally free to hold campaign rallies across the country. "The authorities made efforts to provide a permissive campaign environment," it said.

The report also contains a long list of recommendations which the OSCE/ODIHR believes would improve the conduct of future Armenian elections.

In a separate statement, Christian Strohal, director of the ODIHR, said further legislative changes alone would not address chronic electoral fraud in Armenia. "There is a sound legal basis for holding democratic elections in Armenia – the deficiencies noted in our report resulted primarily from a lack of determination to apply existing laws and rules effectively and impartially," he said.

In a related development, the Popular Movement praised Western observers on Friday for significantly revising their initial, largely positive, assessment of the Armenian government's conduct of the February 19 election. The final election re-

Continued on page 3

Barack Obama Clinches Democratic Party Nomination For President

Senator Barack Obama claimed the Democratic presidential nomination on Tuesday evening, prevailing through an epic battle with Senator Hillary Rodham Clinton in a primary campaign that inspired millions of voters from every corner of America to demand change in Washington.

A last-minute rush of Democratic superdelegates, as well as the results from the final primaries, in Montana and South Dakota, pushed Obama over the threshold of winning the 2,118 delegates needed to be nominated at the party's convention in August. The victory for Obama, the son of a black Kenyan father and a white Kansan mother, broke racial barriers and represented a remarkable rise for a man who just four years ago served in the Illinois Senate.

"Tonight, we mark the end of one historic journey with the beginning of another — a journey that will bring a new and better day to America," Mr. Obama told supporters at a rally in St. Paul. "Because of you, tonight I can stand here and say that I will be the

Democratic nominee for president of the United States of America."

Obama's triumph closed a 16-month primary campaign that broke records on several fronts: the number of voters who participated, the amount of money raised and spent and the sheer length of the fight. The campaign, infused by tensions over race and gender, provided unexpected twists to the end as Mr. Obama ultimately prevailed over Mrs. Clinton, who just a year ago appeared headed toward becoming the first female presidential nominee of a major party.

The race drew to its final hours with a burst of announcements — delegate by delegate — of Democrats stepping forward to declare their support for Obama. The Democratic establishment, from former President Jimmy Carter to rank-and-file local officials who make up the party's superdelegates, rallied behind Mr. Obama as the day wore on.

The General Election between Obama and Republican candidate John McCain will be held first Tuesday of November.

Court Refuses To Reinstate Fired Diplomats

A court in Yerevan refused on last week to declare illegal the controversial dismissal of former Foreign Ministry officials who publicly condemned the Armenian government's conduct of the recent presidential election.

The four ex-officials had asked the Administrative Court to reinstate them in their positions, saying that they did not violate Armenia's law on diplomatic service that bans diplomats from engaging in political activities.

The plaintiffs were among six Foreign Ministry employees who signed a joint statement on February 24 expressing "outrage" at serious fraud which they said prevented the election from being "civilized, free and fair." A similar statement was also issued by Deputy Foreign Minister Armen Bayburtian, Armenia's ambassadors to Italy and Kazakhstan as well as an envoy at the Armenian embassy in Ukraine. All ten diplomats were swiftly relieved of their duties for breaching the law in question.

The plaintiffs, among them the ministry's former spokesman Vladimir

Karapetian and the former heads of its NATO and North America desks, insisted during court hearings that they did not voice support for opposition leader Levon Ter-Petrosian who rejected official vote results as fraudulent. They argued that their statement did not mention Ter-Petrosian or any political force.

The court dismissed these arguments, however. "The Court believes that the statement circulated by the plaintiffs amounts to political activity because it is directed at issues relating to political processes. Namely, making political evaluations of electoral and

Continued on page 3

The PACE Resolution And Lost Opportunities

By Gevorg Darbinyan
Hetqonline

The attitude regarding the fulfillment of the demands put forth by the resolution adopted by the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) clearly shows the “principled” level of seriousness inherent in the resolution of political problems and the neutralization of the divide in the society.

Moreover, in reality, the fulfillment of that resolution’s demands doesn’t assume to be a final solution to the issue but simply a precondition for the start of negotiations and the creation of an atmosphere for dialogue. This is the case because the fulfillment of the proposed conditions made by the Council of Europe envisaged an initial stage of negotiations. In other words, at least at this stage, the Council of Europe resolution proposes formulaic resolutions to the existing problems in the country, and not of substance.

And since, given the situation of mutual intolerance, Armenian political forces aren’t able to create such a formula on their own, the PACE resolution remains the only acceptable version at the moment to create it. From this viewpoint, the level of seriousness regarding the resolution becomes the yardstick to gauge just how inclined and interested we are to organize negotiations and the necessary conditions for real dialogue.

Resolution 1609 directly addresses the issue of creating these two specific environments. On the one hand, it concerns the need to initiate a non-partisan and multi-sided investigative inquiry of the events of March 1st. The opposition states that this demand of PACE must take place only with the involvement of international experts. The authorities, on the other hand, have yet to propose a concrete mechanism to fulfill such a task. Furthermore, last week the National Assembly’s Standing Committee on State and Legal Affairs postponed by 30 days the bill proposed by Deputy Victor Dallakyan entitled, “The creation of a temporary committee in the National Assembly to study ways to overcome the domestic political situation created by post election developments in the ROA.” It is interesting to note that this bill isn’t concerned with an investigation of the events of March 1st but rather with an investigation of the possible avenues to remove the consequences resulting from those events. It is difficult to imagine such a process taking place except through social discussions. The exclusion of the bill from the National Assembly’s debate agenda is clearly incomprehensible when viewed in the context of the PACE resolution’s demand to begin political talks, especially since the bill lacked any extreme points.

The second field concerns a change in the staff at the Public TV and Radio Council and the National Committee of TV and Radio. The PACE resolution formulates not only the degree of those changes in a very general manner, but the objectives as well, according to which the independence of public TV and radio must be guaranteed from competing political interests. In addition, “the staff of those bodies must undergo review so that they can be considered truly representative of the Armenian society.” Naturally, this demand of the resolution can

be interpreted in various ways given the conditions of the formulations and the actual inclination to implement the changes involved. It affords the complete possibility to fulfill the demands by creating an imitation solution through cosmetic changes and PACE, when reviewing the fulfillment process, will concentrate solely on the external, visible layer of the changes. However, given the conditions of the existing political state of affairs, a change in the staff of these collegial bodies assumes that they must include representatives of the radical opposition and the PACE resolution specifically discusses such representatives bodies.

The working group created by the directive of the ROA President has already submitted a proposals package to the President that includes suggestions as to how to fulfill this and the other demands as set forth in the PACE resolution. However, for inexplicable reasons, the essence of these proposals hasn’t been made public, in other words it hasn’t been made available for public discourse. It is not yet clear what specific approaches the working group has come up with regarding modifications to the staffs of the Public TV and Radio Council or to the National Committee of TV and Radio.

In essence, the creation of this group must be considered the third segment where the inclination of the parties to enter talks should have been manifested. It should have been regarded as perhaps the initial such possibility taking into account that it is logical to assume that during the stage of drafting proposals it is necessary to insure the inclusion of all political-social interests. Secondly, because it wasn’t a demand of the Council of Europe but rather a solution of domestic expediency as viewed by the ROA President. In this context, two important factors regarding the formulation of the working group stand out. First, by way of presidential directive, the group would include Deputy Ministers of the ROA Foreign Affairs and Justice Ministries, the Deputy Prosecutor General and members of the PACE delegation in Armenia. It is not by accident that no explanation was given why such a formation was chosen when it was already apparent that at most only one representative of the opposition could be included in the structure; the head of the “Heritage” parliamentary faction. Secondly, why was Raffi Hovhannisyanyan’s statement that he couldn’t participate in the working group and his proposal to substitute another representative of “Heritage” in his place, viewed as a refusal on the part of “Heritage” to participate in the workings of the group by the coalition parties? The impression is thus created that it is less important for the coalition to insure the presence of at least this one oppositional force than to specifically guarantee the preservation of the PACE Armenian delegation’s make-up.

In fact, such a formation of the working group dictated this; to implement a closed-off working process leading to conditions in which no civil-political force outside the confines of the coalition knows what has been proposed to the president, to what degree these proposals stem from the situation created and to what extent they can effectively resolve the paramount issues that

UNICEF And Armenian Postal Service Join Forces To Stamp Out Child Mortality

A new postage stamp, the first of its kind ever issued in Armenia, was launched here yesterday. This stamp will not only get a letter sent to its intended recipient, but will also publicize the issue of neonatal mortality in an effort to reduce infant deaths worldwide.

UNICEF will receive \$.10 from the sale of each stamp. A local postal service, HayPost, will provide UNICEF with advertising space in its 900 post offices throughout the country, a crucial element for the success of the campaign.

“We hope that this campaign will attract strong public attention and much-needed additional funds to stamp out the problem of neonatal mortality in Armenia,” said UNICEF Representative in Armenia Sheldon Yett.

The stamp was officially launched in a ceremony in the Ministry of Foreign Affairs with the participation of high-ranking Armenian officials, representatives of international organizations and children.

Child survival a primary focus UNICEF has been working hard to keep neonatal mortality a primary focus of the Armenian Government and public. By mobilizing its resources and collaborating with various actors in the public and private sectors, the organization is already making gains.

In the past five years, Armenia has shown tangible progress in reducing infant and child mortality rates. But

further reductions are needed, as roughly 21 infants per 1,000 live births die before their first birthday. Most of these deaths occur during the first 28 days of life.

The statistics also mask wide economic disparities. Infant mortality rates in wealthy households are far less than those in poorer households, and Armenia’s rural areas lack the qualified staff and basic equipment needed to provide sufficient antenatal and neonatal care.

“While Armenia has made good progress in meeting Millennium Development Goal 4, which calls for a two-thirds reduction in child mortality by 2015, it is essential that all segments of the population benefit from these improvements in child survival rates,” said Mr. Yett.

Prominent Member Expelled From Dashnaksutyun Slams ‘Unprincipled’ Leadership

A former leading member of the Armenian Revolutionary Federation (Dashnaksutyun) criticized the current party leadership on Friday, saying that its “unprincipled” stance has enabled former President Levon Ter-Petrosian to emerge as the country’s main opposition force.

Ruben Hakobian was expelled from Dashnaksutyun this week after repeatedly criticizing the government’s conduct of the February 19 presidential election and other policies and calling for fresh national elections. Party sources said he Hakobian violated Dashnaksutyun’s century-old statutes that bar members from publicly challenging decisions taken by the party leadership.

Hakobian, who had joined Dashnaksutyun in 1990 and was at one point its top leader in Armenia, said he is bewildered by the expulsion be-

cause he himself twice requested a mutually amicable termination of his membership. “All this is a little unpleasant,” he told RFE/RL in an interview. “I would like to know why I was expelled.”

Hakobian was subsequently appointed as Armenia’s consul-general in Saint-Petersburg, Russia. He occupied that position until recently.

Hakobian confirmed that he had “serious disagreements” with Dashnaksutyun’s top leaders over the strategy adopted by them before after the presidential election. He singled out the party’s decision to remain part of a government which it criticized during the election campaign.

Hakobian claimed that this stance is “unprincipled” and has only benefited Ter-Petrosian. “I just can’t understand why the opposition field was fully handed to Levon Ter-Petrosian,” he said.

exist. And this when Point 8.1 of the resolution specifies that, “the required status and corresponding rights of the opposition must be guaranteed within the political system.”

The deadline to comply with the demands set forth in the PACE resolution ends in two to three weeks. In the meantime all the authorities have been able to do is come up with a package of proposals. Of course, this also can be offered as evidence of meeting the demands especially if we take into account the new bill presented in the National Assembly regarding the staging of rallies and demonstrations that is considered to

be a “correction of past errors” (This description was given by the “360 Degree” broadcast of May 5, 2008 on Public TV). However the most important question that can be posed regarding the work that has taken place still has no answer. To what degree is the opposition or that segment of society that has adopted an oppositional stance and which has serious problems confiding in the regime, ultimately responsible for making those changes happen.

Of course, of equal importance here is also the position of the opposition. This is a subject that we will cover separately in the future.

Report:**Turkey Entices U.S. Scholars, Lawmakers
To Cover Up WWI Genocide**

MONTGOMERY, ALABAMA-- A network of U.S. scholars funded by the government of Turkey is part of an energetic campaign to cover up the Turkish genocide of as many as 1.5 million Armenians during World War I, an effort that has found success in Congress and the White House, according to the latest issue of the Southern Poverty Law Center's Intelligence Report, released today.

Despite abundant documentation and eyewitness accounts of the slaughter of Armenians by Turkey's Ottoman government between 1915 and 1918, the current Turkish government has paid lobbyists and funded the network of American academics, many of whom dismiss or rationalize the killing. Genocide scholars agree that the slaughter was, indeed, a genocide.

"What we are seeing is a despicable rewriting of history aimed at absolving the perpetrators of mass murder and demonizing their victims," said Mark Potok, editor of the SPLC's Intelligence Report, a quarterly investigative journal that monitors the radical right. "It is no different than the Holocaust denial of Nazi sympathizers who claim there were no gas chambers at Auschwitz and Treblinka."

The summer 2008 issue of the Intelligence Report can be read at www.splcenter.org.

The cover story recounts a March 2007 event where Guenter Lewy, a professor emeritus of political science at the University of Massachusetts, told a Harvard University audience that the Turkish government at the time may have been guilty of ineptness and "bungling misrule" — but not genocide. Lewy, one of the most active members of the network of academics, has made similar revisionist claims

in speeches at other campuses and in his 2005 book, *The Armenian Massacres in Ottoman Turkey: A Disputed Genocide*.

As early as 1985, Turkey bought full-page newspaper advertisements to publish a letter questioning the genocide that was signed by 69 American scholars. All 69 had received funding that year from the Turkish government or its proxies.

As the only Muslim-dominated country in a troubled region to call the United States and Israel its allies, Turkey also has wielded significant political influence in Washington. Last fall, lobbyists on the Turkish payroll stymied a congressional resolution commemorating the genocide by persuading more than 100 lawmakers to reverse their positions. Even President Bush flip-flopped on a 2000 campaign promise to back official U.S. recognition of the genocide.

"Denial is the final stage of genocide," Gregory Stanton, president of the International Association of Genocide Scholars, told the Intelligence Report. "It is a continuing attempt to destroy the victim group psychologically and culturally, to deny its members even the memory of the murders of their relatives. That is what the Turkish government today is doing to Armenians around the world."

The Southern Poverty Law Center is a nonprofit organization that combats hate, intolerance and discrimination through education, litigation and advocacy. The Intelligence Report is a quarterly investigative journal that tracks the activities of hate groups and monitors militia and other extremist anti-government activity. For more information, visit www.splcenter.org.

OSCE Issues Final Election Report

Continued from page 1

port released by the observers representing the Organization for Security and Cooperation in Europe concluded that serious irregularities witnessed by them after the closure of the polls "devalued the overall election process."

"Thus the OSCE has effectively abandoned its previous evaluations legitimizing Armenia's recent presidential elections, something which was demanded by the Popular Move-

ment," the opposition said in a statement.

The statement said the observers' initial conclusion that the presidential ballot was administered "mostly in accordance" with democratic standards only emboldened the authorities to use lethal force against opposition protesters. "Had the evaluations been objective right from the beginning, the regime would not have dared to take the criminal step of slaughtering its own people," it claimed.

Court Refuses To Reinstate Fired Diplomats

Continued from page 1

post-electoral processes," the presiding judge, Hovsep Bedevian, said, reading out the verdict.

Bedevian said that in issuing their statement Karapetian and his colleagues acted "not as ordinary citizens." "The plaintiffs were relieved of their duties not for having political opinions but for

disseminating those political opinions by exploiting their positions, something which is forbidden by law," he said.

Karapetian claimed that their lawsuit was rejected under pressure from the government and the Foreign Ministry in particular. "I believe that the verdict is not fair," he told RFE/RL. He said he is likely to appeal.

Uh'ville Nurse Witnessed Armenian Tragedy

By Jon Baker
The Times-Dover, OH

While working as a Red Cross nurse in Armenia just after World War I, Blanche Knox of Uhrichsville saw things no person should ever have to see.

Knox, an 1889 graduate of Uhrichsville High, arrived in the country in April 1919 at a time when the Armenian people were starving.

"Truly this is the place that God forgot," she wrote to a relative in Uhrichsville from the city of Alexandropol. "You cannot imagine the awfulness of the scenes in this town.

People dying on the streets of starvation, almost naked, homeless and starving."

Knox was working for the American Committee for the Relief of the Near East. The agency funneled millions of dollars of food into Armenia to aid a people left utterly destitute by years of war and the chaos brought on by the collapse of the Russian Empire, of which Armenia was a part.

Christian Armenia enjoyed a brief period of independence while Knox was working there, but it was at war with many of its Muslim neighbors.

"In one refugee building yesterday one man cried out: 'Give us bread or kill us,'" Knox wrote in a letter that later was published in the Uhrichsville Evening Chronicle. "One family were eating dog meat — they ate like wolves."

She continued, "I saw boys of 5 and 6 ... grubbing in the short grass of the cemetery on the hill for the roots of grass to eat."

Desperation drove some people to cannibalism, Knox wrote.

Knox was assigned to help operate four orphanages in the town of Igdir. She arrived there on Good Friday, April 18.

"The streets and market place swarmed with starving, ragged, vermin-infested human creatures," she wrote.

She wrote in June of the death of one of her Red Cross co-workers, Edith Winchester, who died of typhus after being bitten by an infected body louse.

Knox also was bitten but didn't contract the disease.

As American food aid reached the Armenian people, the situation improved dramatically, and Knox was able to appreciate the beauty of Igdir, located in the vicinity of "majestic, snow-crowned" Mount Ararat.

Things got worse again in late summer.

The Kurds, enemies of the Armenians, surrounded the town on three sides. Knox began making plans to evacuate the 836 orphans in her care in case Igdir was attacked. But the evacuation was repeatedly delayed. "Since Saturday we have been ready to leave, but have been begged by the commandant of the forces here to wait two days, then just one day, for our taking the orphans out would reveal the weakness of our army and the Kurds would at once attack the town," Knox wrote on Aug. 19.

"I never have been afraid," she continued. "We Americans are in no danger, but of course the Armenian orphans are if the Kurds get in here."

The Kurds finally attacked on Sept. 11.

"I joined the long train of refugees on the Erivan road about 6 a.m. Sept. 12th perched high on a cart — a small two-wheeled cart — with six children," Knox wrote.

Knox then went to work in the orphanages and refugee hospitals in the city of Etchmiadzen.

"Our hospitals and orphanages are crowded," she wrote. "We are bathing and clothing the refugees as fast as we can."

One day in January 1920, Knox and another Red Cross nurse were informed that some men had broken into their agency's central store house.

The two women, armed with guns, went to investigate.

"We found the store house full of men, carrying out sacks of flour," she wrote back home.

The men, from a village on the plains outside of Etchmiadzen, were loading the flour onto ox carts.

Knox ordered them to stop what they were doing and to leave, using the Armenian word for hurry, "heide."

"I pointed my small pistol at them — a gun in the hands of a woman, you know — and they all 'heided,'" she later wrote.

She was relieved when soldiers arrived. "If the men had tried to resist, it would have gone hard with us," she wrote.

Knox finished her work in June and then returned to the U.S. by way of Rome.

She later worked in the Germantown Hospital at Philadelphia, where she taught nursing.

**Popular Movement Schedules First Rally
Since Crackdown**

Continued from page 1

forces and thousands of Ter-Petrosian supporters protesting against official results of last February's disputed presidential election. The violence left at least ten people dead and nearly 200 others injured, leading to the

The authorities maintained their de facto ban on opposition protests after the end of emergency rule imposed for 20-days in the capital, by enacting controversial amendments to Armenia's law on public gatherings. Bowing to Western pressure, the Armenian parliament passed in the first reading last month a bill easing those restrictions.

However, the Popular Movement insisted on Tuesday that the changes are "cosmetic." Its statement said the regime of Serzh Sarkisian has also failed to meet other demands of the PACE resolution such as the launch of an independent inquiry into the March 1 violence and the release of political prisoners.

Speaking at a news conference, Zurabian would not say what the Ter-Petrosian-led opposition will do if the police again cordon off Liberty Square and surrounding streets in the city center. He said only that the opposition would hold the authorities responsible for violent incidents that could occur on June 20.

www.massisweekly.com
massis2@earthlink.net

Governor George Deukmejian Receives Doctor of Laws Degree

Former California Governor George Deukmejian, a champion for education and state law, was conferred an honorary Doctor of Laws degree on May 29 during the 2008 Commencement Exercises at California State University, Long Beach. Elected the 35th governor of the state in 1982, Deukmejian increased higher education funding by 90 percent during his two four-year terms. Included in the photo from left to right are CSU Board of Trustees member Peter Mehas, Deukmejian, CSU Board of Trustees member George Gowgani, and CSULB President F. King Alexander.

Annie Totah Breaks All Records Raises \$2.25 Million For Cancer Center

Washington, D.C. Under the dynamic and innovative leadership of community leader and international healthcare advocate Annie Totah, Sibley Memorial Hospital's Seventh Annual Celebration of Hope & Progress Gala was an exceptional celebration, achieving new levels of excellence for the hospital, for its supporters and for its patients. Farah Pahlavi, the wife of late Shah of Iran, and Ambassador Nancy G. Brinker were among the distinguished honorees attending the Gala.

Totah launched two new Awards of Medical Excellence to be given to two

Sibley Cancer Center."

Ambassador Brinker, the founder of Susan G. Komen for the Cure, former U.S. Ambassador to Hungary was honored with the Mars Family Quality Care Award for her exceptional contributions in the field of cancer care and cure.

Farah Pahlavi was honored as a distinguished guest for her efforts in the areas of social welfare, culture and women's rights in her home country, Iran, and in healthcare advocacy in the United States where she and her family have lived in exile since 1980.

Medical Oncologist Frederick P.

Annie Totah, Farah Pahlavi and Robert Sloane

individuals for their meritorious service in cancer care and cure. The awards were named after June and Leonard Abel, and the Mars Family. The event was totally sold out and Totah made sure that the evening's program with its special guests and honorees, and with the dynamic mistress of ceremonies, Andrea Roane, of WUSA Channel-9, was truly a beautiful night to remember.

"It's been a privilege and an honor for me to chair Sibley's Seventh Annual Celebration of Hope & Progress," said Totah, "and I'm grateful to the Gala Host Committee and to each and every one of you for helping us raise \$2.25 million for

Smith, M.D., received Sibley's first Meritorious Service Award for his dedication to providing care and treatment to oncology patients.

For his closing remarks, Robert Sloane, President and CEO of Sibley Hospital said, "We are so fortunate to have Annie Totah chair our Annual Gala. Her energy and enthusiasm are contagious! Her vision, style of execution and networking is impeccable, and she is an inspiration to us all. She is truly a miracle worker for having raised so successfully \$2,225,000 for our Hospital's Cancer Center. We are forever grateful to her."

P.S. Annie Totah is a cancer survivor

Shoghig Choir Of Armavir Captivates Audiences

By Ani A. Janbazian

Armavir, a city just about a half-hour drive west from Yerevan, once was the capital of Armenia in 331 B.C. during the country's first dynasty, the Orontid Dynasty. Perhaps it is quite fitting that a humble and talented group of singers and musicians known as Shoghig Choir, is from this region of Armavir. This ensemble, like the city itself rich with history, performs those Armenian folk songs of old, which resonate the stories and spirit of the ancient homeland.

Shoghig Choir began as a small children's choir in 2000 at the Armenian Evangelical Church in Armavir, Armenia, under the direction of Rev. Garush Antonyan, the Artistic Director of the

popular songs such as, Araradyan Tashd (The Plains of Ararat), Adanaee Voghp (Lament of Adana), Kamancha, Noubar Noubar, Hoy Nar and Havadkes Chem Moranah (I will not forget my faith). In addition to the talents of the choir, the program incorporated other treats for the audience: Mareta Kirakosyan performed a few solos as part of the program and possesses vocal cords that reverberate mesmerizing rich tones in emotional songs such as Cheknegh Eem Yergir (My Pretty Country), Grong (Crane), Giligya, Eem Ani and Kehnah Grong (Go Crane). 18-year old Suren Avoyan, another talented soloist of the group, was featured in the songs Arakil (Stork) and Hye Aghchig (Armenian girl). Accompanying the singers were

Shoghig Choir performing in Toronto

choir and the pastor of the church, and through the years had talented singers come and go. The group, which used to perform during the church's worship services, grew to become an ensemble that incorporated Armenian patriotic and folk songs as part of their repertoire and eventually grabbed the attention of other Armenians. After powerful and unforgettable performances throughout Armenia, Karabagh and France, the group, along with Rev. Antonyan and the choir director, Mareta Kirakosyan, was invited by the Armenian Missionary Association of America (AMAA) in celebration of its 90th anniversary, to give their first concert tour in North America to benefit AMAA's various children's programs in Armenia and Karabagh. It is for this reason that Shoghig Choir generously gave their hearts and voices in their performances in Toronto and Montreal (May 4 & 11 organized by the Armenian Missionary Association of Canada and the local Armenian Evangelical Churches), in Boston (May 17 organized by the Armenian Children's Milk Fund) and in northern New Jersey (May 18 organized by the AMAA's Summer Camp/Christmas Committee).

The members of the group comprise of sopranos Arusyak Aleksanyan, Kristine Avetisyan; altos Vergine Aleksanyan, Yeranouhi Kalajyan; soloists Suren Avoyan and Mareta Kirakosyan; duduk and zourna player Aghvan Grigoryan; violin and keyboard player Vagharshak Grigoryan, with poetry recitations by 12-year old Arus Antonyan, who is the youngest member of the group. The programs began with a beautiful rendition of the Hayr Mehr (the Lord's prayer in Armenian – Arthur Mechjian version) and included many

the haunting drones of the duduk played by Grigoryan who joined in with Horovel (Farmer's Plowing Song) and other songs. After the intermission, the young women of the group entered the stage dressed in breathtaking authentic Armenian folk dresses, elegantly dancing Armenian folk dances. Arus Antonyan, daughter of Rev. Antonyan, came on stage a few times during the program to recite Armenian poetry.

After receiving buzzing positive responses following their performances in Toronto and Montreal, the choir was asked to perform additional unplanned encore concerts. The choir also visited and performed in local Armenian schools and Armenian old age homes throughout Toronto, Montreal, Boston and northern New Jersey. Each performance gave a taste of favorite and unforgettable songs and poetry of Armenia, which was welcomed with much applause by the packed audiences. The singers and musicians of Shoghig Choir of Armavir take their gifts and talents of music and performance seriously just as they take their heritage seriously, which is evident not only in their delivery, but also when they are invited to perform additional encore concerts. Shoghig Choir desires to hold on to our Motherland's rich roots and history through music and invites their audiences to embrace their love for Armenia and her surviving music, a lifeline that unites all Armenians, those living in the Homeland and as part of the Diaspora. As Arousiak Alexanyan, the 18-year old soprano of Shoghig Choir beautifully put it: "When we sing, we'll do everything possible to pass the warmth of Armenia and our warm sun to the audience. In our thoughts we'll soar together like our cranes above Armenia's high mountains."

ՅՈՒՅԵՐ

ԵՐԷԿ ԵՐ ԿԱՐԾԵՍ...

Ճակատներով զարնուած կեանքէն, արդեօք այն ատեն Պիտի դառնա՞ք ետեւ այս երջանիկ օրերուն, երբ լուսէ մեծ համերգին՝ որ պիտի կեանքն ըլլայ ձեր, Անոնք կազմեն պիտի քաղցր մեղեդին կապտաւուն:

ՎԱՅՐԱՍ ՄԱՎԵԱՆ

ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Յունիս 1968: 36 դասընկերներս ու ես շրջանաւարտ կ'ըլլայինք Մելգոնեան կրթական Հաստատութենէն ու, զինուած-զրահ-ուած բարձրորակ կրթութեամբ եւ հայեցի դաստիարակութեամբ, կը մեկնէինք շարունակելու մեր ուսումը կամ նետուելու կեանքի ասպարէզ:

Երախտագիտութեամբ կը մտաբերեմ թանկագին ուսուցիչներս:

Վահան Պէտէլեան, յաւիտենական երիտասարդ՝ երաժշտութեան ուսուցիչ, իմ բավար, «Կիպրոսի երաժշտութեան հայր»ը, երաժիշտներու մասին իր համով պատմութիւններով, իր ջուլթակով, որուն վրայ «սոս»էն գատ երկրորդ նոթա մըն ալ կը նուագէր, սպասելով որ ճանչնայինք զայն. պատահմամբ կը «ճանչնայինք» երբեմն. իսկ երգչախումբի փորձի պահերուն, երբ մեր յոգնած կամ ձանձրացած գլուխները կը սկսէին ծանրանալ՝ «գիտեմ», կ'ըսէր, «ձեր գլուխները խելքով լեցուն են, ծանր են, իմս՝ որ յարգով լեցուն է, կրնայ բարձր մնալ»:

Սեպուհ Աբգարեան, բազմատաղանդ արուեստագէտ, արուեստի, երաժշտութեան, պարի ուսուցիչ, իմ բավար, յօրինող, տասնամեակներ շարունակ վարժարանի գեղարուեստական կեանքի մղիչ ուժը, որ իր անխոնջ աշխատանքին ու նուիրումին արդիւնք՝ «Գոհար» համոյթով այսօր ծանօթ է աշխարհաստարած հայութեան եւ ոչ թէ միայն մելգոնեանցիին կամ կիպրահայուն:

Արեգ Տիրազան, հայերէնի ուսուցիչ եւ մատենադարանի պատասխանատուն, բծախնդիր՝ հագուստէն մինչեւ նիշ տալու ձեւը (75+5-2+1=79), որու հսկողութեան տակ, գիրքերով շրջապատուած, երկար ժամեր անցուցած եմ մատենադարանը, լրիւ գիրքերէն ընդօրինակելով հինգածներուն պակաս կամ պատուած էջերը եւ վարձատրուելով հանդէսի մը աւելորդ օրինակով, իր մակագրութեամբ. երբ օր մը ոտքի ելայ «պարոն, վերջացայ» ըսելով, «չվերջացար, աղջիկս, վերջացուցի», ըսաւ, «եթէ վերջանաս, մեռած կ'ըլլաս»:

Ներսէս Թամամեան (բանաստեղծ Ն. Կատար), հայերէնի, գրաբարի սիրուած դասատուն, որու նախասիրած յանդիմանական բառը «տանկալիս»ն էր, բայց երբ այդ բառին կ'ընկերանար աչերը անհետացնող իր ժպիտը, յանդիմանութիւնն ալ իր ուժը կը կորսնցնէր:

Դոկտ. Յարութիւն Էսէկիւլեան, Հայոց պատմութեան այնքան արժէքաւոր եւ միաժամանակ այնքան համեստ այն դասատուն, որուն հետ տօնական օրերու առիթով շնորհաւորական բացիկներու մեր փոխանակութիւնը շարունակուեցաւ մինչեւ իր կեանքի վերջին շրջանը:

Father Պերճ Սանտրունի. չեմ գիտեր թէ երբ սկսած էր իր good morning, children ողջոյնին good morning, father-ով պատասխանելու սովորութիւնը, գիտեմ սակայն

թէ ան մնաց father նոյնիսկ իր հանգստեան կոչուելէն վերջ:

Տիրազան Միսիրեան կը նշանակէր աշխուժ մարզական կեանք. մարզանքի պահ, մարզահանդէս, միջդասարանային, միջդրպոցային Նաւասարդեան խաղեր, Սեւան-Շիրակ խաղեր (ամբողջ աշակերտութիւնը բաժնուած էր երկու

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան 1968-ի շրջանաւարտները

խումբի մրցակցութեան ոգին զարգացնելու նպատակով) եւ պատանուի վրայ Ողիմպիական խաղեր դիտելու մեր առաջին փորձառութիւնը այն տարիներուն՝ երբ ընդհանրապէս բացակայ էր հեռատեսիլը տուներէն:

Սարգիս Համպոյեան, պատմութեան եւ աշխատհարգութեան մեր ուսուցիչը, որու ղեկավարութեամբ տարի մը ունեցանք նաեւ մեր դասարանային երգչա-նուագախումբը:

Վարդան Թաշճեան (ուսողութիւն, թատերական գործունէութիւն), Միհրան ձիգմեճեան (կրօնք, սկառտապետ, հերթապահ), Գէորգ Մանուկեան (գիտութիւն), Ասողիկ Նասիպեան (ուսողութիւն), Ենովակ Պետեան (հայերէն, գրական ակումբ), Արփինէ Պէրպէրեան (առտնին տնտեսագիտութիւն) Հերմինէ Պէքարեան-Քէշիշեան (աշխարհագրութիւն, արենուշական շարժումի պետ, հերթապահ), Նազարէթ Պօյաճեան (ուսողութիւն), Տիկին Կէօնճեան (անգլերէն), Մարգար Սարաֆեան (թարգմանութիւն), Պրն. Գամպուրեան անգլերէն լեզուի, բնագիտութեան ու քիմիագիտութեան անգլիացի ուսուցիչները, յունարէնի եւ արաբերէնի ուսուցիչները:

Առաջին տարիս առանձնաշնորհեալ բարձր դասարանները ունէին Վահրամ Մավեան, Ազապի Նասիպեան, Պետրոս Զարոյեան, մենք «բարձրանալու» չհասած՝ անոնք մեկնած էին դպրոցէն տարբեր առաքելութիւններով:

Մեր առօրեային մէջ անփոխարինելի էր դերը տնօրէններուն, դաստիարակներուն ու հերթապահներուն, «մայրիկ»ներուն ու հիւանդապահուհիին, մառանապետին ու խոհարարին, դիւանի պաշտօնեաներուն ու պահակին, որոնք, մեր ընտանիքներէն հեռու՝ կ'ապահովէին հեզասահ երթը Մելգոնեան մեծ ընտանիքին:

Ժամանակին անտեղի նկատեցինք երբեմն պարտադրուած խստութիւնը, յետոյ հասկցանք թէ

որքան մեծ պատասխանատուութենէ կը բխէր ան: Աւելորդ սեպեցինք երբեմն դասաւանդուած նիւթ մը, յետոյ անդրադարձանք թէ որքան ճիշդ էր մեր ուսուցիչներուն ըսածը, թէ՛ եթէ մեր սորվածին մէկ տասերորդը մնար մեր միտքը, իրենք իրենց պարտականութեան մէջ կատարելապէս յաջողած պիտի գգային: Վարձքը կատար բոլորին:

Քրոջական սիրով կը մտաբերեմ դասընկեր-դասընկերուհիներս, որոնք բոլորն ալ, նոյնիսկ քննադատելի վարք ունեցողները, նոյնիսկ պրն. Թամամեանին «տանկալիս»ին կամ պրն. Գիրազեանին «դժմենի»ին արժանացողները, դարձան գովելի եւ օրինակելի

nian Heritage-ի ծովագնացութեան: Այս առթիւ ամենագոր համացանցին շնորհիւ «վերագտնուած» դասընկերուհիս՝ Նուարդը կը գրէր. «ընկերուհիներ չէինք մենք, քոյրեր էինք, միասին կերանք, խմեցինք, պառկեցանք, բացառիկ ընկերութիւն»: Ես պիտի աւելցնեմ կիսեցիկ իրարու ցաւն ու ուրախութիւնը, քէնցանք երբեմն, հաշտուելու համար շուտով, ըրինք մեր մեծ ու պզտիկ չարութիւնները ու ստացանք անոնց համապատասխան կա անարդար պատիժներ, թեւ թեւի մտած ձեռքեցինք առաջին մելգոնեանցիներու ձեռքերով տնկուած պուրակներուն ու բակին մէջ, միխթարեցինք զիրար երբ գողտրիկ առաջին սէրերը վերածուեցան առաջին յուսախաբութիւններու:

Կը մտածեմ ես երբեմն աղջիկներուն ու տղոց՝ Որոնք ճիշդ նոյն յարկին տակ օր մ'ապրեցան ձեզի պէս:

Անքցերուն մէջ, դաշտերուն ու բակին մէջ միեւնոյն, Վազգեցին, մերթ ինկան, յետոյ ելան ձեզի պէս:

.....
Հասակն իրենց դեռատի եւ աչուրներն իրենց բոց,

Բացին լոյսի, գիտութեան այս տաճարին միեւնոյն:

.....
Յոգնած, ուրախ կամ տխուր հաւաքուեցան նոյն զանգին,

Եւ յանձնեցինք կեանքն իրենց «Յրեշտակի մը գուարթուն» (Վ.Ս.)

Մտքով կը փոխադրուիմ Մելգոնեան ու կը շրջիմ առաջին յարկի գիտական աշխատանոցները, ակումբներն ու ճաշարանները, երկրորդ յարկի դասարանները, երրորդ յարկի հանդիսասրահն ու ննջարանները, մարզադաշտերը, հիւանդանոցին ճամբան, 1989-ին բացուած նոր համալիրը եւ փակ

Շար.ը էջ 17

բժիշկ եւ հիւանդապահուհի, ուսուցիչ եւ ազգային գործիչ, լրագրող, ճարտարագէտ ու արհեստագէտ, արուեստագէտ, գործարար ու պաշտօնեայ ու մեր ընտանիքին միացած «հարս»երով ու «փեսայ»ներով դարձան ծնողք ու ոմանք, մեծ ծնողք:

Անցնող Յունուարին, մեր շրջանաւարտութեան 40-ամեակը նշելու նպատակով, մեր դասարանի կէսէն աւելին մասնակցեցաւ Arme-

ԱԼԷՒ ԹՈՒՐ
www.Aleptour.com
Աննախընթաց Ծրջապտոյտ
ՍԱՆ ՖՐԱՆՍԻՍԿՕ
ԵՒ ԱՅԼ ՎԱՅՐԵՐ
1. Լոս Անճելըս-Սանթա Պարպարա-Սոլվէնկ-Սանթա Մարիա
2. Սանթա Մարիա-Գարմէլ - 17 Մայլ Ուաֆ - Մանըրէյ - Սան Ֆրանսիսկո
3. Սան Ֆրանսիսկո
4. Սան Ֆրանսիսկո - Եուսէմըթի - Ֆրէզնո
5. Ֆրէզնո - Լոս Անճելըս
Միայն \$325 - 5 օր Յունիս 23-27, 2008
Ներառեալ երթեւեկ, պանդոկ, նախաճաշ, պտոյտներ...
Հասոյթը պիտի յատկացուի Փաստիմայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ֆոնտին
Սահմանափակ տեղեր
Մանրամասնութեան համար զանգահարել
(626) 797-9469

ԳՐԱԿԱՆ

ՆՈՐ ԱՆՈՒՆ

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱՅԵԱՆ

ՆՈՒԱՐԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

2007 թ. Սեպտեմբեր ամսին Պուլկարիայի Պլովդիվ քաղաքում հրատարակուեց նորընտիր հեղինակ Գրիգոր Տայեանի «Մի Հերոսի Հեքիաթային ճակատագրի պատմութիւն» վէպը, որ հեղինակի վերջին հինգ տարիների ընթացքում գրած ստեղծագործութիւններից վեցերորդն էր:

Գրիգոր Տայեան ծնունդ է Պուլկարիայի Պլովդիվ քաղաքում, 1932 թվականին: 1946ին ծնողների հետ ներգաղթել է Հայաստան բնակութիւն հաստատելով Երեւանում, որտեղ էլ ստանում է միջնակարգ կրթութիւնը: 1955 թ. ընդունում է Մոսկովայի կապի ինստիտուտը, որն աւարտելուց յետոյ 1960 թ. նշանակում է Հայաստանի կապի մինիստրութեան գլխաւոր ինժինէր: 1973 թ. իր ընտանիքով մեկնում է Արժենթինա եւ դառնում Պուլկարիայի կապի հիմնարկներից մէկի՝ Սիեմենայի աշխատակից, մինչեւ թոշակաւ դառնալը (2003 թ.), 2004 թ. Պուլկարիայի լոյս է տեսնում «Կեանքի Ուղիներում» ինքնակենսագրական վէպը, 2005 թ. «Ճանապարհորդութիւն Դէպի Գալիֆոռնիա», 2006ին՝ «Ճանապարհորդութիւն դէպի անցեալը» ուղեգրութիւնները: 2005 թ. Տայեանը հրատարակում է «Վաղարշը» հոգեբանա-դրամատիկ վէպը, 2006 թ. «Հայրենիքի համար» վէպը որը ներկայացնում է 20րդ դարի սկզբին Արեւմտեան Հայաստանի հայ մի ընտանիքի պատմութիւնը, առաջին համաշխարհային պատերազմում կոտորուող հայ մարտիկների հայրենիքի հանդէպ ունեցած նուիրուածութիւնը եւ հերոսական արարքները:

2007 թ. լոյս տեսած «Մի Հերոսի Հեքիաթային ճակատագրի Պատմութիւնը» գիրքը Հունգարիայի հայկական գաղթօճախում ծնունդ է տեսնում Եւրոպական այլ երկրներում ապրած եւ իր անունը փառքով պատկած, 27 տարեկանում գեներալի կոչում ստացած Յովհաննէս Յեցեանի մասին է: Նրա գերդաստանի պատմութեան կենսագրական ֆոնի վրայ ներկայացուած են անցեալի պատմական եղելութիւնները, 1800-ական թուականների սկզբի՝ Անի մայրաքաղաքի քաջարի բնակիչների կենցաղը, պաշարը գոյատեւելու համար, արտագաղթը տարբեր ուղիներով ընդունելով՝ Լեհաստան, Մոլդովիա, Հունգարիա այնտեղ հիմնած գաղթօճախներում նրանց կրօնքը, զբաղմունքը:

Այս գիրքը ստեղծագործական նոր որակ է առաջին հերթին բեմաթիկայի տեսակէտից:

Հեղինակը գլխաւոր հերոսի կեանքի պատմութիւնը ներկայացնելու նպատակով լուրջ, հանգամանալից գիտական հետազոտութիւն է կատարել, ընդլայնել դէպքերի, գործողութիւնների ընդգրկման շրջանակը, խորացել պատմական իրադարձութիւնների մէջ հերոսի ծնողների, ապուպայերի ժամանակաշրջանի մասին պատմելիս՝ նպատակ ունենալով ընդգծել գերդաստանի արմատների դերը նրա մարդ կերպարի ձեւաւորման մէջ:

Գրքի առաջին մասի Արեւմտեան Հայաստանի տուեալ ժամանակաշրջանի հայերի սոցիալ-քաղա-

քական կեանքի մանրամասնութիւնների ներկայացնելը հեղինակի կողմից խիստ դիտումնաւոր է: Նպատակ է ունեցել շեշտել այն օբյեկտիւ պատճառները, որոնք ստիպել են տեղաբնակ հայերին թողնել իրենց տուն ու տեղը, հայրենիքը, ծննդավայրը, ուրիշ երկրներում ստեղծել գաղթօճախներ եւ նպատակ դրանց բարգաւաճմանը: Հետեւողականօրէն խորանալով իր միտումի մէջ՝ հեղինակը նպատակաւ կերպով ներկայացնելով արժանաւոր հայորդի Յովհաննէս Յեցեանի առասպելական կեանքի պատմութիւնը՝ ընթերցողին յանգեցնում է անհրաժեշտ եզրակացութեան. չլինէին այդ տեղահանութիւնները, ոչ միայն կորուստներ, բաժանումներ էջին լինի, այլեւ բոլոր շնորհալի, տաղանդաւոր հայորդիները իրենց կարողութիւնները կը ծառայեցնէին մեր երկրի ծաղկմանն ու բարգաւաճմանը: Այստեղ ակամայ ցաւեցնող միտք է ծագում իւրաքանչիւր ընթերցող գլխում, աշխարհասփիւռ հայութեան շարքերում որքան ցեցեաններ կան, որոնք արժանաւոր են, տաղանդաւոր, իրենց ազգին պատիւ բերող, սակայն նրանց անուններն անյայտ են մնացել, քանի որ նրանց գործունէութիւնը չի լուսաբանուել հայ մամուլում եւ գրականութեան մէջ: Այս միտքը աւելի է բարձրացնում գրքի արժէքը եւ մեծացնում, կարեւորում հեղինակի դերը:

Գրքում նկարագրուած իրադարձութիւնները հարուստ են, համոզիչ ու պատճառաբանուած, հերոսները՝ բազմաբանակ եւ բոլորն էլ, անկախ ազգային պատկանելիութեան, իրական կերպարներ են, կերտուած տիպական հանգամանքներում:

Ընթերցողը հաւատում է հեղինակին՝ իրագեկ դառնալով գրքում ներկայացուած պետութեան ղեկավարների, կառավարութեան անդամների, բանակի հրամանատարների, բարձրաստիճան հոգեւորականների ու թագաւորների գործունէութեանը, քանի որ այն արուած է առանց գունազարդման կամ չափազանցութիւնների, իրենց մարդկային թերութիւններով ու թուլութիւններով: Ընթերցողը սրտի թրթիռով է կարողում Անիից արտագաղթի ժամանակ երկու եղբայրներ՝ Վասակի ու Արտաշէսի (Յովհաննէս Յեցեանի պապի) իրարից բաժանուելու եւ 70 տարի յետոյ արեան կանչով իրար գտնելու սրտածմլիկ պատմութիւնը: Մեծ հետաքրքրութեամբ է ընթերցում վարդանի (Յովհաննէս Յեցի հօր)

մարտադաշտում վիրաւորուելուց, անհետ կորածի պաշտօնական հարդորագրութիւնը յետոյ ողջ-առողջ ընտանիքի գիրկը վերադառնալու մասին պատմող դրուագները, որոնք ունեն համոզիչ մանրամասնութիւններ եւ բնորոշ են մեր ժողովրդի ճակատագրին: Հպարտութեան անսահման գագուցով է ընթերցում Յովհաննէս Յեցի պապին՝ Արտաշէսին, Լեհաստանի թագաւորին կողմից շնորհուած «Լեհաստանի Պատուոյ Ասպետի» տիտղոս շնորհելու, ոսկէ շքանշանով պարգեւատրելու, նրա ջանքերով եկեղեցիներ կառուցելու, քաղաքի զարգացմանն ու յառաջդիմութեան գործում մեծ ծառայութիւններ մատուցելու մասին պատմող տողերը: «Ոսկէ շքանշանի վրայ փորագրուած էին երկու Մասիները՝ իրենց առաջ ունենալով Անիի պարիսպը, իսկ նրանց առաջ՝ Քաջ վարդանի՝ ձիւ վրայ նստած», գրում է հեղինակը:

Բոլոր հայ հերոսների թիւ կուսքում գագուցում է հայ ժողովրդի հաւաքական կերպարի գոյութիւնը՝ իրեն բնորոշ յատկութիւններով՝ աշխատասիրութեամբ, շնորհաշատութեամբ, համարձակութեամբ, ուղղամտութեամբ, հաւատարմութեամբ, նուիրուածութեամբ՝ խօսքին, գործին, հայրենիքին, ընտանիքին:

Գրքում նկարագրուած են բազմաթիւ դրուագներ, էպիզոդներ, որտեղ հայ հերոսները իրենց վարքածգով ու գործողութիւններով հաստատում են այդ յատկանիշները:

Ուշագրաւ է այն, որ այդ նահատակութիւնների մասին արտայայտուած են այլազգի հերոսները՝ բարձր գնահատանքի խօսքերով:

Օրինակ՝ Նապոլիոնը, իմանալով որ վարդանը, Յովհաննէս Յեցի հայրը, որին իր արժանիքների համար վստահել էր իր անձնական անվտանգութեան գումարտակի հրամանատարի պաշտօնը, իմանալով նրա հայ լինելը, հաճելիօրէն զարմացած՝ հետեւեալ խօսքերով է արտայայտում համակարանքը. «...Ուրեմն դուք հայ էք, իմ կապիտան: Հիանալի ու մարդկութեան համար շատ պիտանի ցեղ է այդ հայկական ցեղը: Ես հանդիպեցի նրանց վեներտիկում: Այնտեղ, սուրբ Ղազարոս կղզում վանք ունեն եւ պատմագիտութեամբ են զբաղում: Հռոմի Պապն ուզում էր այդ կղզին խզել նրանցից, բայց շնորհիւ իմ գրած հրովարտակի՝ կղզին պատկանելու է նրանց յաւերժ»:

Կարծես նպատակ ունենալով ընդգծել, որ հայ ժողովրդին խորթ են երեսպաշտութիւնն ու ստրկամտութիւնը, հեղինակը մեծ վարպետութեամբ իր գրքում հայ ժողովրդի ուղղամտութիւնն ու հա-

մարձակութիւնը հաստատող դրուագներ է ներկայացնում, որ ընթերցողի մօտ հիացմունք է առաջացնում:

Օրինակ՝ Լվովի համալսարանի Պատաշէսի որոշման մասին լսելով Նիկիլ Եպիսկոպոսը այցելում է նրա տունը՝ համոզելու ետ կանգնել այդ մտքից՝ պատճառաբանելով որ այդքան լաւ գործեր անելուց, դպրոցներ հիմնելուց, եկեղեցիներ կառուցելուց յետոյ պէտք չի հեռանալ:

Արտաշէսը նայելով եպիսկոպոսի աչքերի մէջ, զսպուած ձայնով ասում է. «... Ես չգիտեմ, սրբազան, արդեօք Աստուած պիտի կարողանայ ներել ձեր գործած մեղքերը, բայց մէկ բանում վստահ եմ, որ մեր ազգը չպիտիների, քանի որ դուք ձեր կրօնաւորին ոչ վայել գործունէութեամբ փաստօրէն դաւաճանեցիք մեր ազգին վաճառելով նրան ձեր բարեկամ ձեզուիթներին...»: (Արտաշէսը (Յովհաննէս Յեցեանի պապը) նկատի ունէր Նիկիլի կամայականութիւնը, ստիպել ժողովրդին հրաժարուել լուսաւորչականութիւնից եւ ընդունել Հռոմի Պապի պահանջած ծէսերը):

Սակայն հայ ժողովրդի լաւագոյն յատկանիշների կոնկրետ մարմնաւորումը տրուած է գլխաւոր հերոսի՝ Յովհաննէս Յեցեանի միջոցով, որը վարդանի ու Շուշանի հինգ երեխաներից աւագ որդին էր: Հօր մահից յետոյ ընտանիքի հոգալ թեթեւացնու համար հինգ տարեկան Յովհաննէսին միջնորդութեամբ ընդունում են գինուորական գիշերօթիկ ուսումնարանի նախակրթարան դասարանը: Եօթ տարի այդ դպրոցում ուսանելուց յետոյ Յովհաննէսը ընդունում է Վիեննայի գինուորական բարձրագոյն Ակադեմիան, որն աւարտում է գերագանց գնահատականներով եւ 1842 թ. Սեպտեմբերի 9-ին Աւստրիայի կայսր Ֆերդինանդի գրուած հրովարտակով տրուած է Ա. կարգի լեյտենանտի աստիճանը եւ ուղարկում ծառայութեան Կրոնզդատ քաղաքը, որտեղ ապրում էր նրա մայրը՝ միւս երեխաների հետ:

1848 թ. իր արդիւնաւէտ ծառայութեան համար կանչում են Վիեննա եւ բարձրացնելով նրա գինուորական աստիճանը փոխգնդապետի՝ նշանակում Ռազմական ուսումնարանի տնօրէն: Քսանհինգ տարեկանում արդէն իր գործերով ամբողջ Աւստրիական կայսրութեան մէջ յայտնի դարձած գնդապետ Յանուշ Յեցը յանձնարարութիւն է ստանում կազմակերպել Հունգարական բանակը: Քսանեօթ տարեկանում (1849 թ.) գեներալ

Շարք էջ 15

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
 ՓԱՍՍՏԻՆԱ - ԿԼԷՆՏԷՅԼ ՄԱՍՆԱԾԻՂ

Կը ներկայացնէ՝
ԿԱՏԱԿԻ ՄԵՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կատարողութեամբ՝
Գրիգոր Ասքանեանի

Կիրակի, 15 Յունիս 2008, երեկոյեան ժամը 5:00-ին
 Ալթադենայի Պէշկոթիւրեան կեդրոնին մէջ
 1901 N. Allen Ave., Altadena, CA 91001
 (Corner of New York Dr.)

Տոմսերու համար հեռաձայնը՝
 Սիլիքոն (626) 564-9171
 Աստղիկ (626) 355-3897

Մուտքի նուէր՝ \$40 (ներստեալ ընթրիք)

ԳՐԻԳՈՐ ՏԱՅԵԱՆ

Շարունակում էք 14-էն

դարձած Յեցի կրծքին փայլատակում, Հունգարական կոնգրեսի պարգևատրած «Հերոսութեան համար» շքանշանը, սակայն հունգարական լեզվափոխութիւնը դաւաճանութեան հետեւանքով պարտուելու պատճառով ստիպուած էր եղել հեռանալ Հունգարիայից եւ շուրջ տասը տարի ապրել Եւրոպական երկրներում եւ ամուսնանալով արժենթինահու հետ, մեկնում է Արժենթինա, որտեղ Վիեննայի ռազմական ուսումնարանում ստացած գիտելիքների հիման վրայ քննութիւն է յանձնուած եւ ստանալով երկրաչափի դիպլոմ, շուտով յայտնի է դառնում «Ժամանակակից երկրաչափ» անունով: Շուտով Պոլէնոս Այրեւսում նրան վստահուած է Ռազմական ուսումնարան ստեղծելու պատուաւոր դերը, որը նա իրականացնում է մեծ գոհողութիւնների գնով: 1874 թ. Արժենթինայի Պարոնա քաղաքում նրա առաջարկում են տեղագրական ինստիտուտի նախագահի պաշտօնը, որ նա վարում է այնպէս, որ շուտով այդ նահանգը վերածուած է Արժենթինայի ամենակազմակերպուած ու հարուստ նահանգի: Միեւնոյն ժամանակ Յեցը դառնում է մի քանի քաղաքների մաթեմատիկոսի ճանաչուած ուսուցիչը եւ նահանգում եղած բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւնների քննական յանձնաժողովի մշտական նախագահը արդէն վաթսուներեց տարեկան դարձած դեռ պրակտիկ աշխատանքների ձեռնարկներ, դասագրքեր ու ուսումնական յօդուածներ էր գրում իր հիմնած գիտութեան ուսումնարանի համար՝ ասելով. «Մենք պէտք է հետեւենք գիտութեան անընդհատ առաջադիմութեանը եւ ոչ թէ գիտութիւնը մեզ»: Յեցը իր կեանքի վերջին տարիներին վարում էր Ռազմածովային ուսումնարանի Տոպոգրաֆիկական ամպլինի վարիչի պարտականութիւնները:

1904 թ. Արժենթինայի պատրաստում էր տօնելու իր անկախութեան 88-րդ տարեդարձը, որի կապակցութեամբ քաղաքի գլխաւոր հրապարակում պիտի կատարուէր գիտութեան շքերթ, որը պիտի ընդունուի հանրապետութեան ռազմական մինիստրի կողմից: Որպէս իր ծառայութիւնների ճանաչում, բանակի գլխաւոր հրամանատարը, որն եղել էր Յեցի լաւագոյն աշակերտներից մէկը, ինդերել էր 82 տարեկան արդէն պաշտօնաթող եղած Արժենթինայի բանակի գնդապետ, հանրապետական բանակի գեներալ Յեցին, որ անձամբ ընդունի գլխաւոր հրամանատարութեան ինժեներական անձնակազմի տղանը: Այդ շքերթին Յեցը ներկայացաւ իր տօնական համագրեւորով, որի վրայ գետեղուած էին Վիեննայի ռազմական ակադեմիայում գերագնացութեան համար ստացած մետալները «Հերմանշտադի ասպետ» եւ նրա գրաւման համար մղուած ճակատամարտում իր տարած յաղթանակների եւ այլ ճակատամարտերի ցուցաբերած հերոսութեան համար ստացած շքանշանները: Դա վերջին հանդիսութիւնն էր որին մասնակցեց Յեցը եւ վաղեմի իրեն յանձնարարուած մասը կատարելու մէջ: Հիւանդանալով թոքերի բորբոքումով, 1904 թ. Սեպտեմբերի 6-ին առյաւէտ փակուած է աչքերը, մահից առաջ կրտսեր աղջկան յանձնելով արծաթեայ ծխախոտատուփը, որի մէջ մատուցելի պէս պահել էր իր

ծննդավայրի հողը այդքան տարիներ աչքի լույսի պէս, որպէս իր հայրենիքից, հարազատներից մի թանկարժէք մատուցեց, ինդերելով իր դազադի մէջ դնել այդ հողը, որ միշտ իր հետ լինի: Այդպէս կեանքից հեռացաւ մեծ սրտի տէր, ծագումով հայ մարդը, Յովհաննէս Յեցը, որի ապրած ողջ կեանքի սկզբունքը եղել էր հաւատարմութիւնը, այդ սկզբունքով առաջնորդուելով Արժենթինայ ընդունել էր որպէս իր շրջ հայրենիքը եւ իր ողջ կարողութիւնները, գիտելիքները ծառայել նրա բարգաւաճման համար: Նրա դազադը տեղադրուեց Ռազմական ուսումնարանի նոր շէնքի մատուռում, Արժենթինայի բանակի համագրեւորով: Յեցի կրծքին նրա դուստրը մի փոքրիկ տոպրակի մէջ դրել էր հունգարական հողը, ինչպէս ինդերել էր հայրը: Ռազմական մինիստրութեան որոշմամբ Բեցի դիակը պիտի թաղուէր իր հիմնած Ռազմական ուսումնարանի բակում: Թաղումը կատարուեց շատ հանդիսաւոր ու մարդաշատ:

Թնդանթատար կառքը, որի վրայ գետեղուած էր Յեցի դազադը, պատուոյ շքախմբի ուղեկցութեամբ ուղղուեց դէպի նրա վերջին հանգրուանը:

Գերեզմանափոսի առաջ նրա ուսանողներից մէկը գնդապետ Մալդոնեցը, կրակոտ ճառ ասաց նրա յիշատակին. «...Նրա անհաւատալի ամենագիտութիւնը նրան դարձրել էր մեր մաթեմատիկոսի, աշխարհագրութեան եւ միւս առարկաների փրոֆեսոր ու անվիճելիութեան չափերի է հասցրել նրա հեղինակութիւնը իր աշակերտների մէջ: Միւրեւի ուսուցիչ, մենք քո աշակերտները եւ մեզ հետ միասին նաեւ Արժենթինայի բանակը երբեք չենք մոռանալու քեզ»:

Փողային նուագախմբի հրաժեշտի մեղեդիները, յետագային Յրդ գումարտակի գիտութեան համագրակերի տակ հողին յանձնուեց մեծ ու յարգուած ու բոլորի կողմից սիրուած գորավարի մարմինը:

«Ներկաները իրենց արեւոյ յետեցին մի բուռ հող, հրաժեշտ տալով այդ մեծ սրտի ու վեհանձն հոգու տէր հայ մարդուն, ազատութեան եւ ժողովուրդների միջեւ բարեկամութեան համար, պայքարի մարտիկին, Շիրակայ դաշտերում ու Ախուրեան գետի ափին եղած պատմական Անի քաղաքում սկիզբ առած գերդաստանի եւ հունգարական Գիրովալֆա քաղաքում ծնուած, հունգարացի անկախութեան համար պայքարած ու ճակատագրի բերմամբ Արժենթինա հասած ու իր ջանքերով նրա բարգաւաճմանը մեծապէս նպաստած Յովհաննէս Յեցեանին»:

«1937 թ. Արժենթինայի ունեցաւ Ռազմական ուսումնարանի նոր շէնք, որի ներսում ստեղծուած թանգարանում տեղադրուած են Յովհաննէս Յեցի որոշ ձեռագրեր, գրքեր հրամանագրեր եւ փոքրիկ ամաններ իր մէջ իր ծննդավայրի ու Հունգարիայում իր վարած ճակատամարտերի վայրերի հողերից, որոնց հերոսն է համարուել եւ համարուած է հիմա. Գրուած է հեղինակը. «Նրա անունով փողոցներ կան Պոլստապեշտում, Հունգարիայում եւ Լեհաստանում նրա գիմանակարներով դրոշմանիշեր են տպուել»:

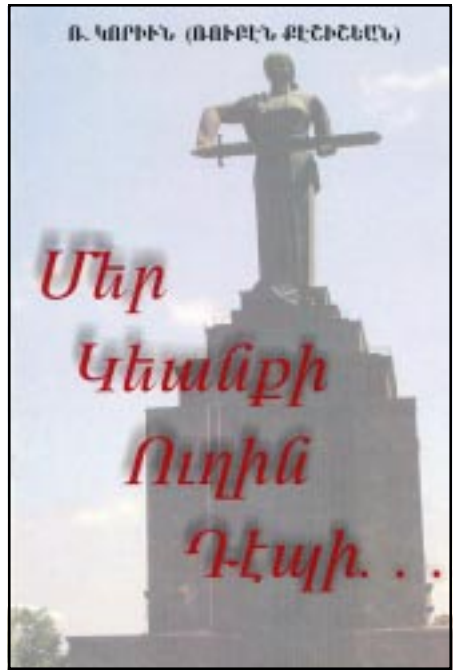
Եւ աւարտելով Յովհաննէս Յեցի կեանքին վերաբերող իր գիրքը՝ հեղինակը հպարտութեամբ շեշտում է այն միտքը, որ ցեցեաններ մեր ազգը անցեալում ունեցել է եւ

ՄՍԱՑՈՒԱԾ ԵՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ ԿԵԱՆՔԻ ՈՒՂԻՆ ԴԵՊԻ... Ռ. ԿՈՐԻՆ (ՈՒՐԲԵՆ ԲԵՇԻՇԵԱՆ)

Ընթացիկ տարուան մէջ լոյս ընծայուած «Մեր Կեանքի Ուղին Դէպի...» հատորը՝ «Մասիս» շաբաթաթերթի հետեւողական աշխատակից Ռ.Կորինի անդրանիկ հրատարակութիւնն է, որ կը պարունակէ, ինչպէս իր նախաբան խօսքին մէջ պիտի ըսէր ան «Իմ կարողութիւններով խմբագրած եւ հրատարակած դրութիւնները»:

Հեղինակը՝ իր 289 էջերէ բաղկացած պատկերազարդ ներկայ հատորին մէջ, գոր ողբիական խորը սէր ու ակնածանքով կը ձօնէ իր ծնողաց, մեծ հօր ու մեծ մօր ու հօրեղբայրներուն՝ կը շօշափէ կրթական (Մեր Դպրոցը Լուսոյ Տաճար, հայոց Դպրոց տուն յաւերժութեան երթի ձամբայ, Ուսման սէրը, Դասադուլ, աշակերտութեան ուղղուած գրութիւններ), ազգային պահանջատիրական պայքարի (Յեղասպանութիւնը երբեք արդարացում չունի), ազգային միասնութեան (Ղօղանջ սիրոյ յանուն միասնականութեան), տիպար մարդու (Օրինակելի մարդը իր ապրած կեանքով), յուշագրական (Թեհրանից դէպի Հայաստան) մտորումներ, որոնք աւելի կ'ընծայեն ընթերցողին մտածելու:

Գիրքին մէջ նաեւ տեղ գրաւած են պատմուածքներ (Մեր տան բնակիչ Քաւոր Ապրամը, Փրկա-

րար Հայը, Անբարոյ կեանքի տխուր վախճանը), եւ անձնական նամակներ, որոնք գրուած են ջերմութեամբ եւ հաղորդականութեամբ: Ակնբախ է հեղինակին «Մեր Կեանքի Ուղին Դէպի...» գրքին մէջ ընդհանրապէս տիրական անկեղծութիւնը, քննարկումներու, հետեւութիւններուն առարկայականութիւնը եւ թելադրական խորքը, որոնք հաճելի կը դարձնեն ընթերցանութիւնը:

Հռոմէական կայսրութեան մէջ, եւ հին Յունաստանում, եւ Բիւզանդական կայսրութիւնում եւ Պարսկաստանում ու Հնդկաստանում:

Գրքի յառաջաբանում հեղինակը հանգամանօրէն ներկայացնում է այն սկզբնաղբերների ցանկը, որից օգտուել է գիրքը գրելիս: Այս հանգամանքը վաւերացնում ու համոզիչ է դարձնում վէպում նկարագրուած դէպքերն ու իրադարձութիւնները, իրական հերոսները:

Հեղինակ յառաջաբանն աւարտում է «Այն ազգը, որ յիշողութիւն չունի, ապագայ ունենալ չի կարող» նշանաւոր ասոյթով, որն այս յօդուածի համար բնաբանի դեր կարող է ծառայել: Գիրքը կարդալու ընթացքում եւ յետոյ ընթերցողը վերապրում է հպարտութեան այն ծանօթ գզացումը, որն յատուկ է մեր փոքրաթիւ ժողովրդին, որը ճակատագրի դատապարտուածութեամբ ամէն դարավերջի ստացած տնտեսական-քաղաքական ճշտուածութեան կամ պատերազմական արհաւիրքի պատճառով դառնում է տնակէր, տարագիր, ցրուելով տարբեր եռոնոյեր, այդ առումով շփուելով տարբեր ազգերի հետ, սակայն չի տարալուծուած նրանց մէջ:

Եւ այդ հպարտութեան գզացման յարուցման համար կոնկրետ դէպքերում ընթերցողը պարտական ու երախտագէտ է Գիրգոր Տայեան հեղինակին, քանի որ նա ինքն էլ մի տարագիր հայրդի է, որ ՅՈ-ից աւելի տարիներ հանգամանքների բերումով բնակուելով Պոլէնոս Այ-

րեսում, իր մասնագիտութեան գծով ամբողջ Արժենթինայի մասշտաբով այնքան օգտակար գործեր անելիս անհշուտով այլազգի մարդկանց հետ, իր հոգու խորքում անթեղուած կրակի պէս վառ է պահել իր ազգի, իր ժողովրդի, իր հայրենիքի հանդէպ ունեցած պարտքի ու նուիրուածութեան գզացումը եւ պատկառելի տարիքում իր կոչմանը հակառակ միանգամայն անշահախնդրօրէն ձեռնարկել է մի պատասխանատու եւ հայրենասուէր գործի, մոռացութեան ճիրաններից փրկելով եկող սերունդներին փոխանցել արժանաւոր հայի կեանքի պատմութիւնը՝ հետապնդելով միայն մէկ նուիրական նպատակ, վառ պահել մեր ժողովրդի յիշողութիւնը:

Անասման հիացմունքով ու ակնածանքով լցուելով հեղինակի հանդէպ, ակամայ մտածում ես եթէ ամէն տարագիր հայ եթէ ոչ ստեղծագործել, իր ազգի մասին պատմող ստեղծագործութիւնները իր մայրենի լեզուով կարդալու ձգտումն ու կարողութիւնը պահպանելու ձեռով հաւատարիմ լինի իր ծագմանը, ապա անկասկածելիօրէն կարելի է հանգիստ լինել այն մտքից, որ մեր ազգի յիշողութիւնն ու ապագան ապահոված է, որքան էլ որ նա արտագաղթի ու որտեղ էլ որ նա ապրի:

Յանկանք Գիրգոր Տայեան ընտիր հեղինակին ստեղծագործական աւելն ու բեղմնաւոր, գործունէութիւն, իր նոր կոչման արժանապայքը ստեղծագործողի աշխատանքային բնագաւառում:

Չեր Ծանուցումները Վստահեցեք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
 T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
 massis2@earthlink.net
 www.massisweekly.com

ՁԵՄԻՐԷ

Շարունակուած էջ 7-էն

ստեղծել:

«Ձէմիրէ» իբրեւ կառույց ունի 4 արարներ:

ա. արար - Չայպաշի-մոզական աղբիւրի մօտ, որուն ջուրը կը վերածուի սիրային կենսաջուրի մը (love elixir):

բ. արար - կախարդ էպուտտ-իայի քառայրը:

գ. արար - «Ձէմիրէ»ի հօրը տունը

դ. արար - Պենեգարի պարտէզը:

Այս չորս արարներու մէջ տեղի կ'ունենան «Ձէմիրէ»ի եւ էլլասան-թուրի արկածանդուութիւնները: Այս երկուքը միակ գաւակներն են երկու հարուստ ցեղապետներու, որոնք արկածով մը, իրարու կը հանդիպին աղբիւրի մը մօտ, որուն ջուրը, կախարդ էպուտտիայի միջոցաւ, կը վերածուի սիրային կենսաջուրի, եւ երիտասարդները իրար կը կապուին

ԴԵՐԱՍԱՆԱԿԱՆ ԽԱՂԸ

Մենք որ օփերայի հետեւող եւ ծանօթ համաշխարհային այնպիսի երգիչ-երգչուհիներու, որոնք հռչակաւոր անուններ ունին - Քառուզօ, Ճիկլի, Պիորլինկ - հիներէն, իսկ Փաւարօթի, Տոմինկօ, Քարերաս՝ նորերէն, իսկ իրականներու պարագային, Քալլաս, Տը Լոս Անճելլոս, Նորմըն, Թեպալտի, Ֆլեմինկ, Պարթօլի եւ ուրիշներ պիտի խոստովանինք որ այս համաշխարհային ճանաչումի արժանացած երգիչ-երգչուհիներու հետ բախդատելով «Ձէմիրէ»ի մասնակից հայ երգիչ-երգչուհիները կարողացան վայելքի չափով պահել ստեղծել, միշտ արդար եւ չափաւոր համեմատութիւններու մէջ պահելով մերիներուն կատարումները: Այսպէս, «Ձէմիրէ»ի դերին մէջ, Անի Մալճեանը կարողացաւ մեզի փո-

անկեղծ սիրով մը: Ձէմիրէի եւ էլլասան-թուրի կողքին, կայ գաւազտական, ծաղրաշարժ Աթալմուքը, էլլասան-թուրի կողմէն: Միւս նկարագիրներն են Ռեպիան, Ձէմիրէի մօր դերով, Սուհէյլան՝ Ձէմիրէի ընկերուհին, էպուտտի ցեղապետի դերով, Պենեգար՝ Ձէմիրէի հօր դերով, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ երեսակայական, կախարդական, գերմարդկային նկարագիրներ, եւ դիւթիւ բնութիւն, եւայլն:

Չուխաճեանի Ձէմիրէի երաժշտութիւնը յատկանշուած է լիրիքական տրամադրութեամբ, բոմբաստանիք «արիա»ներով, հաճելի եւ առողջ գուգերգ-քառականերով, մանաւանդ խմբային, արտայայտիչ կատարումներով: Ընդհանուր երաժշտութիւնը լեցուն է զգացական յորդուն արտայայտութիւններով: Բնական եւ «ֆանթաստիք» տեսարաններու երաժշտական ձեւաւորումները փողային եւ լարային գործիքներու ընկերակցութեամբ, նոյնիսկ կայծակնային եւ որոտումնային արձագանգներով մոզական անուրջային մթնոլորտներ կը ստեղծեն: Ի վերջոյ, պէտք է միշտ մտաբերել որ Չուխաճեան սնած է Եւրոպական դասական երաժշտութեան, մանաւանդ իտալական, Պէլ Քանթոյի աւանդութիւններով, եւ չէր կրնար տարբեր երաժշտական յորինումներ

խանցել իր նուրբ եւ զգայուն դերին պահանջած ապրումները, թէ ուրախ եւ թէ տխուր պահերու ընթացքին: Շողիկ Գուշաքճեան հրաշալի մեցցօ մըն է, ինքզինք լաւապէս պարտադրող: Իր զգայուն դերը հրաշալի կատարեց: Էլլասան-թուրի դերով Սուրէն Մկրտիչեան փնտռուած կատարողն էր բեմի վրայ, ինք եւս գրաւիչ արտաքինով եւ սպաւորիչ ձայնով: Արտաշէս Հայրիեան, էպուտտիայի երկար, դժուար դերով, յաջողեցաւ հանդիսականներու ուշադրութիւնը իր վրայ կեդրոնացած պահել եւ զեղեցիկ պարիթոն ձայնով առինքներ մեզ: Աթալմուքը, Ռուբէն Թեգուճեան, հրաշալի եւ փնտռուած ներկայութիւն մըն էր եւ բեմի վրայ, մեծապէս մասնակցելով «Ձէմիրէ»ի յաջողութեան: Անվիճելի են իր ձայնային եւ դերասանական արժանիքները: Շուշիկ Պարսումեանը, Սուհէյլայի պատասխանատու դերին մէջ լաւապէս տարաւ իր զգային առաքելութիւնը: Էպուտտիայի դերով Ռաֆայէլ Թեւրուճեան, Պենեգարի դերով՝ Անահիտ Հէլէպի, իսկ Նատարի դերով «Հըրպըրթ Սարեան», իւրաքանչիւրը յաջող կերով կրցան դրսեւորել իրենց ստանձնած դերերուն պահանջները, թէ ձայնային եւ թէ

թատերական խաղարկութեամբ: Մեծապէս գնահատելի էին խմբային կատարումները թէ շարժումային եւ թէ խմբերգային իմաստներով: Պէտք է խոստովանիլ նաեւ որ ձայնային փոխանցման «թեքնիքները» իրապէս արհեստավարժ կերպով կարգադրուած էին, եւ ներկաները երբեք զանգատելու առիթ չունեցան:

Բեմի հետ առնչուած միւս բոլոր մանրամասնութիւնները անթերի կերպով հրամցուեցան: Այսպէս տեքորը, Ֆելիքս Եղիազարեան, մանաւանդ տարագներու ճոխութիւնն ու պատշաճեցումը՝ Անահիտ Հալապի, տեսարանային լաւագոյն մատուցումը, Ռաֆֆի Մուսախանեան, մանաւանդ արաբական զեղեցիկ պալէի կատարումը՝ Սոնա Աւետիսեան, բեմի լուսաւորումը, Սեւակ Պեքմեզեան, դիմաշարադարումը՝ մեր վաղեմի մասնագէտ Նազարէթ Աջապահեանի եւ իր օգնականներու կողմէ մեծապէս օգնեցին «Ձէմիրէ»ի պահանջած մթնոլորտ ստեղծելու:

Տակաւին պէտք է չիշել դերակատարներու խումբը, Սօսի Վարժապետեան, Յարութ եւ Խաչիկ Ֆաքճեան, Յարութ թուժայեան, Նարինէ եւ Նարեկ Աւագեանները եւ Ռոճըր Թովմաս - իւրաքանչիւրը իր դերին մէջ նպաստեցին ներկայացման լրիւ յաջողութեան:

Բեմական, թատերական խաղը արդիւնք էր Գրիգոր Սաթամեանի փրոֆեսիոնալ ճաշակին եւ հասկացողութեան, կարենալ բեմի վրայ ստեղծելու համար «Ձէմիրէ»ի պահանջած մթնոլորտը: Թէ անհատական եւ թէ մանաւանդ խմբային կատարումներու ընթացքին, Սաթամեանի ոճը որոշապէս նշմարելի էր, իր չափաւորութեան եւ ներդաշնակութեան մէջ: Նման հսկայական նախաձեռնութեան մը յաջողութիւնը կարելի էր ձեռքբերել Գրիգոր Սաթամեանի նման վաւերական հեղինակութեան մը մասնակցութեամբ:

Ի վերջոյ կը հասնիմ «Ձէմիրէ»ի յաջողութեան ետին կանգնած մաէսթրօ Վաչէ Պարսումեանին: Իր տարիներու վրայ երկարող խմբավարական գործունէութեան համար, ես պիտի համարձակիմ, յատկապէս «Ձէմիրէ»ի յաղթանակէն ետք, մաէսթրօն նմանցնել 20րդ դարու մեծ խմբավարներու: Թերեւս այս հսկաներուն «գործը» աւելի հեշտ էր, այն իմաստով որ իրենք սոսկական խմբավարութեան

կը նուիրուէին, հրաշալի կերպով, իրենց համար ամէն ինչ արդէն պատրաստ կ'ըլլար: Կը մնար իրենց ձայնը ձեռք առնել եւ նուագախումբը ղեկավարել: Վաչէին պարագային, մանաւանդ «Ձէմիրէ»ի երաժշտական score»ը պատրաստել, գայն նուագախմբի համար տրամադրելի եւ հասկնալի դարձնել ուղղակի հերքելուան աշխատանք պիտի ենթադրէր, ինչ որ յաջողեցաւ ընել ինք: Տիգրան Չուխաճեանի երբեմն անկատար, յաճախ անընթեռնելի «score» վերածել 45 հոգինոց օրքեսթրայի մը համար, կատակ չէ, եւ կ'ենթադրէ ոչ միայն ղեկավարական, այլ երաժշտական ստեղծագործական աշխատանք: Իսկ եթէ ասոր վրայ աւելցուի իր թարգմանական գործը, տարբեր չորս լեզուներէ հայերէնի վերածման նուրբ աշխատանքը, արդէն իսկ կ'ունենանք մտաւորական աշխատանքի տիպար մը, իր ղեկավարութեան կողքին:

Իսկ իր ղեկավարութիւնը «Ձէմիրէ»ի ընթացքին, ինչպէս միշտ, այս անգամ եւս, սպաւորիչ եւ հարագատ էր Չուխաճեանի ստեղծած գլուխ-գործոցին: Վաչէն ուղղակի եւ ամբողջական հաղորդակցութեան մէջ էր թէ նուագախմբին, որմէ կը ստանար իր պահանջած կատարումը, բոլոր գործիքային մասերէ, եւ թէ բեմի վրայ գործողութեան մասնակցներէն, շարունակ ընկերակցելով իրենց երգային բաժիններով: Մէկ խօսքով «Ձէմիրէ»ն իր ամբողջական կազմով - նուագախումբ, սօլիստներ, խմբային կատարողներ, կը գտնուէին իր ամբողջական հակակշիռն տակ, որ իստահաւանաբար, իր ղեկավարական տաղանդին հիմնական նախապայմանը կը հանդիսանայ: Անգամ մը եւս, մաէսթրօ, այս յաջողութեան շնորհիւ, Տիգրան Չուխաճեանի ոսկորները կրնան հանգիստ ընել հողին տակ, եւ իր հոգին 120 տարիներ ետք, կրնայ խայտալ անմահութեան մէջ, անդրադառնալով որ կան տակաւին Հ.Բ.Լ.Մ.ի նման միութիւններ, «Լարք»ի նման երաժշտական ընկերակցութիւններ, որոնք սաթամեաններու, պարսումեաններու եւ իրենց նման սրբազան խենթեր օրն ի բուն կը ճգնին բարձր պահելու հայ ժողովուրդի սրբազան ժառանգութիւնը:

Վարձքը կատար բոլորին...

Palm Springs

PALM SPRINGS ԱՐՉԱԿՈՒՐԴԻ ՔԱՅՈՂ ՉԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ԳՆՉԱՐԱՆ, մեծ ԳՍՏԱՍԵՆՏԱԿ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակաւորաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

Մանրամասների համար հեռաձայնել՝
(818) 246-0125

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՀԵՌԱՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՔԱՐԱՆԱՅԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՕԾՈՒՄ

Շարունակում է 8-ԷՖ

ծայեակներուն տուլա Սուրբ Պատարագի զգեստի զանազան մասերը: Ապա ընծայելաները քահանայական լրիւ հանդերձանքով ներկայացան Սրբազան Հօր: «Առաքելոյ Աղաւնոյ» շարականի երգեցողութենէն ետք, խանդավառ եւ չափազանց յուզումնալից միջնորդութիւն մէջ եւ համայն հաւատացեալներու «Ամէն. ալիլուիա» երգեցողութեան մասնակցութեամբ, Սրբազան Հայրը Սրբալոյս Միւռնոնով օծեց Մալիս Սարկաւազին ճակատը, աջ ու ձախ ափերը՝ զինք վերակոչելով Տ. Խաժակ Քահանայ: Ապա Սրբազան Հայրը Սրբալոյս Միւռնոնով օծեց վահէ Սարկաւազին ճակատը, աջ ու ձախ ափերը՝ զինք վերակոչելով Տ. Աւետիս Քահանայ:

Սրբազան Հայրը հոգեկան ցնծութեամբ եւ միխթարուած սրտով, տուլա իր սրտաբուխ պատգամը:

«Տարիներ շարունակ ուսումնառութեամբ եւ հոգեւոր դաստիարակութեամբ դուք ձեր հոգին մշակեցիք Քահանայական սրբազան կոչումով ու աստուածգիտութեան շունչով եւ այսօր հաստատ, խրոխտ, խոնարհ հպարտութեամբ ու հաստատակամ կը միանաք Հայ Եկեղեցւոյ զինուորեալ միաբանութեան շարքերուն, որպէսզի բերէք ձեր խօսքն ու պատգամը, որ ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ Աստուծոյ կողմէ ձեզի շնորհուած պարգեւը, որը բաշխելու պարտականութիւն ունիք»:

Սրբազան Հայրը ողջունեց ներկայութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան Լոս Անճելըսի Գլխաւոր Հիւպատոս՝ Տիար Արմէն Լիլոյեանի:

Սրբազան Հօր հրաւերին ընդառաջելով, արարողութեանց ներ-

կայ գտնուեցաւ Յոյն Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ Մետրոպոլիտ Գերշ. Տ. Կերասիմոս Արքեպիսկոպոս, որուն կ'ընկերանար Լոս Անճելըսի Սուրբ Սոֆիա Յոյն Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Տեսուչը՝ Հայր ձան Պաքաս: Սրբազան Հայրը իր գոհունակութիւնը յայտնեց նուիրեալ այս հոգեւորականներու ներկայութեան համար, ապա բեմ հրաւիրեց Մետրոպոլիտը, որպէսզի իր սրտի խօսքը ուղղէր նորընծաներուն:

Մետրոպոլիտը շնորհաւորեց նորած քահանաները, շեշտեց կոչման անհրաժեշտութիւնը, բնով թէ Աստուած է որ կը կոչէ իր հոգեւոր սպասաւորը: Յոյս յայտնեց, որ նուիրեալ եւ Աստուածաբանութիւն ուսանած նորընծաները հաւատքով եւ հաստատակամութեամբ պիտի ծառայեց Հայց. Եկեղեցւոյ եւ Հայ Ժողովուրդին:

Մետրոպոլիտի խօսքէն ետք, նախ Սրբազան Հայրը եւ ապա բոլոր հոգեւորականները եւ Սուրբ Սեղանին սպասարկողները, մի առ մի մօտենալով համբուրեցին նորած Տ. Խաժակ Քահանային եւ Տ. Աւետիս Քահանային ճակատն ու ձեռքերը:

Արժ. Տ. Խաժակ Քհնյ. Շահպազեանի Կնքահայրն էր Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ՝ Պըրպէնքի Մուխի հաւատաւոր անդամներ եւ Բարերարներ՝ Տէր եւ Տիկին Միսակ Նազարեան: Իսկ Արժ. Տ. Աւետիս Քհնյ. Աբովեանին Կնքահայրն էր՝ Հալիվուտի Սուրբ Յովհաննու Կարապետ Հայց. Եկեղեցւոյ անդամներ եւ Բարերարներ Տէր եւ Տիկին Նշան Պլիկեան:

Մեծ թիւով հաւատացեալներ Սուրբ Հաղորդութիւն ստացան Սրբազան Հօրմէն, ապա նորընծայ քահանաներուն ձեռքը համբուրեցին եկեղեցւոյ դասին մէջ:

ՍԱՐԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ 28-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՅԹԸ

Շարունակում է 8-ԷՖ

ղեցիկ երգերով եւ մի քանի կատարներով, արժանանալով ներկաներու բարձր գնահատանքին:

Գեղարուեստական բաժնէն ետք, հոգաբարձութեան ատենապետ պրն. Արա Ասիլեան ներկայացուց օրուան գլխաւոր բանախօսը՝ յայտնի իրաւաբան ճորճ Ֆիլիպսը, որ երկար տարիներու հոգաբարձու է Ամերիկայի հայ աւետարանչական ընկերակցութեան եւ Հոլիվուտի Միացեալ հայ Ժողովական եկեղեցւոյ, բարձր գնահատելով այն գործօն դերը, որ Ֆիլիպս ունեցած էր դպրոցի նոր կալուածի գնման ընթացքին: Ֆիլիպս խօսք առնելով խիստ կարեւոր նկատեց հայ աշակերտին, հայ քրիստոնէայ վարժարան յաճախելու անհրաժեշտութիւնը:

Նկատի ունենալով, որ դպրոցի մէջ կը պահպանուին ազգային եւ մշակութային արժէքներ, կը դասաւանդուի Աստուածաշունչը, որոնք էական են կերտելու ապագայի լաւ անհատներ:

Ապա, տնօրէն Շահէ Կարապետեան յանձնեց «գնահատանքի յուշանուէրներ» նախ Փասատինայի Նազովրեցի առաջին եկեղեցւոյ, չորս տարիներու իրենց որոշ շէնքերը «Սահակ-Մեսրոպ» միջնակարգ եւ բարձրագոյն վարժարանի աշակերտութեան տրամադրութեան տակ դնելուն համար, եւ ապա Արա Ասիլեանին, տասը տարիներու »Սահակ-Մեսրոպ« վարժարանի հոգաբարձութեան, որպէս գանձապահ եւ

ատենապետ ծառայութեան համար: Պրն. Արա Ասիլեան, ընդունելով պարգեւը, հրաւիրեց հիւրերը, որպէսզի մեծ թափով մասնակցին դրամահաւաքի աշխատանքին, որպէսզի յաջորդ քանի մը տարիներու ընթացքին փորձեն թեթեւցնել վարժարանի նիւթական ծանր պարտաւորութիւնները:

Ան նշեց թէ կարելի է բարերար դառնալ վճարելով ութ շէնքերէն մէկուն գինը, որ կրնայ վերակոչուիլ նուիրատուին անունով, կամ վճարել նոր կառուցուելիք դասարանի մը, գիտական տարալուծարանի մը, մարզասարահի կամ հանդիսասարահի ծախսերը, աշակերտի մը կրթութոյն կամ որոշ գումար նուիրել ընդհանուր հիմնադրամին: Սոյն ճաշկերոյթին, տարբեր ծանուցումներէ, եկեղեցիներէ եւ առատաձեռն բարերարներէն գոյացաւ 100,000 տոլար դպրոցիս հիմնադրամին:

Երեկոն փակեց Գերաշնորհ Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեանի ներկայացուցիչ՝ Հոգշ. Տ. Պարթեւ վրդ. Կիւլիւմեան: Ան շեշտեց քրիստոնէական դաստիարակութեան յոյժ կարեւորութիւնը, որպէս ամուր հաւատքի կերտիչ: Հայր Պարթեւի պահպանիչով ներկաները գուարթ եւ վերանորոգուած սրտով մեկնեցան սրահէն:

Հոգաբարձութեան, տնօրէնութեան, ուսուցչակազմի եւ պաշտօնէութեան անունով կ'ուզենք մեր սրտագին շնորհակալութիւնները յայտնել՝ ծնողաց, հիւրերուն եւ համակիր ներկաներուն:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՐԾԵՍ...

Շարունակում է 13-ԷՖ

մարգարաշտը, բարերարին եւ ապա՝ տնօրէններուն վրիլան, ու կը ծնրադրեմ Գրիգոր եւ Կարապետ Մելքոնեան եղբայրներու դամբանին առջեւ, այնտեղ՝ ուր իրենք հոգիններուն ի հանգիստ ամէն Շաբաթ երեկոյեան երգեցինք «Տէր Ողորմիւ», «Ի վերին Երուսաղէմ», եւ «Հայր Մեր», այնտեղ՝ ուր ամէն ամառները իրենց ստացած Չահր յանձնեցին յաջորդ դասարանին:

Ճիշդ է թէ յրբեք չունակեալ տարիները աւելի մեծ շուքով կը նշուին, սակայն մեղքներէն յաճախ, տար-

բեր առիթներով, կ'անդրադառնայ իր ուսանողական տարիներուն ու անոնց բարեգործ ազդեցութեան, կու գայ քով-քովի ոգեկոչելու յիշատակը իր բարերարներուն ու վառ պահելու աշխարհագրական ու տարիքի հեռաւորութիւն չճանցնող «ընտանեկան» կապը:

Երախտագիտութեամբ ու սիրով՝ միշտ պիտի դառնանք ետեւ անգուգական Մելքոնեան բարերարներուն յղացած լուսոյ տաճարին մէջ ապրած մեր օրերուն, այն օրերուն՝ որ դրոշմեցին մեր կեանքը ամենէն դրական փորձառութիւններով ու կերտեցին լաւ Հայն ու լաւ մարդը:

Blue Cross of California takes the worry out of health care.

Our goal is to make staying healthy easier with a variety of affordable plans to fit your needs. For over 65 years, Blue Cross has been a leader in California offering quality health care coverage with over 41,000 doctors and 400 hospitals in our network. We offer:

- Prescription Drug Coverage
- Individual and Family Plans
- Plans for Small Businesses
- Dental Coverage
- Medicare Supplement Plans
- Life Insurance by BC Life & Health Insurance Company
- HSA-Compatible Plans by BC Life & Health Insurance Company
- Integrated Workers' Compensation by Employers Compensation Insurance Company

Call now and let me help take the worry out of your health care!

HARUT DER-TAVITIAN

Authorized Independent Agent

1807 W GLENOAKS BLVD. #202

GLENDAL, CA 91201

(818) 502-3233

HARUT@EXCELHYE.COM

WWW.EXCELHYE.COM

CA Insurance

License #0B28270

The Power of Blue.™

Blue Cross of California (BCC) and BC Life & Health Insurance Company (BCL&H) are Independent Licensees of the Blue Cross Association (BCA). The Power of Blue and the Blue Cross name and symbol are registered service marks of the BCA. ©2005 BCC. CAN119

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝

Փորձառու բժիշկ Արթին Սաղրեանի
Փասատինայի մէջ

Ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00

Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104

Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ ԷՊՈՒԱՐԴ ՄԱՐԳԱՐՈՎԻ ՂԵԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ «ԿԻԼԻԿԻԱ»Ի ԱՌԱՋԻՆ ՅԱՂԱՆԱԿԸ

Ֆուտպոլի Հայաստանի առաջնության 7-րդ տուրում ետնապահ «Կիլիկիա»-ն իր առաջին յաղթանակը տոնեց՝ հիւրընկալուելիս երկու անպատասխան գնդակ ուղարկելով «Շիրակ»-ի դարպասը:

Մինչ այս անցկացրած բոլոր 6 խաղերում թիմը պարտութիւններ էր կրել սեփական դարպասը ընդունելով 20 գնդակ, որից յետոյ թիմի գլխավոր մարզիչ Երուսեակ Կրեանը հրաժարական էր տուել: Օրերս «Կիլիկիա»-ի գլխավոր մարզիչ էր նշանակուել էր Վարդապետ Մարգարովը, որի գլխավորութեամբ թիմը անցկացնելով առաջին հանդիպումը Գիւմրիում յաղթեց «Շիրակ»-ին: Վերջինս ընթացիկ առաջնութիւնում բաւական յաջող է հանդէս գալիս եւ հանդիսանում էր այս խաղի բացառապէս ֆավորիտը, սակայն 11-րդ եւ 28-րդ րոպէից ետեւ հիւրերի խիստ գնդակները գիւմրեցիներին զրկեցին նոյնիսկ միակուր վաստակելու հնարաւորութիւնից:

Վերջապէս յաղթանակ տարաւ նաեւ «Ուլիս»-ը, որը 1:0 հաշուով առաւելութեան հասաւ Կապանի «Գանձասար»-ի նկատմամբ եւ հեռացաւ նախափերջին 7-րդ հորիզոնականից:

Այս տուրի «Արարատ» - «Փիւնիկ» եւ «Բանանց» - «Միկա» հանդիպումները յետաձգուել են, քանի որ այս ակումբներում հանդէս եկող մի շարք ֆուտբոլիստներ ներկայումս հաւաքականի կազմում մասնակցում են ընկերական հանդիպումների:

7-րդ տուրից յետոյ մրցաշարային աղիւսակը ունի այսպիսի տեսք.

	Խաղ	Ցուց.	Հաւ.	Պարտ.	Կօլ	Կէտ
«Արարատ» Երեւան	6	6	0	0	15-3	18
«Միկա» Աշտարակ	5	4	0	1	11-4	12
«Փիւնիկ» Երեւան	5	3	1	1	6-3	10
«Շիրակ» Գիւմրի	6	3	0	3	6-8	9
«Բանանց» Երեւան	5	2	1	2	5-4	7
«Ուլիս» Երեւան	7	2	0	5	4-6	6
«Գանձասար» Կապան	7	1	2	5	7-11	5
«Կիլիկիա» Երեւան	7	1	0	6	5-20	3

ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՄՈՒՂՈՎԱ 2-2

Գերմանիայի Տիրասպոլում քաղաքում կայացաւ ֆուտբոլի ընկերական հանդիպում Մոլդովայի եւ Հայաստանի ազգային հաւաքականների միջեւ:

Առաջինը յաջողութեան հասան հայ ֆուտպոլիստները. 25-րդ րոպէին Լեւոն Պաշաջեանի փոխանցումից յետոյ հաւաքականում իր առաջին խաղը անցկացնող Մարկոսը մօտ տարածութիւնից գրաւեց մրցակցի դարպասը: 5 րոպէ անց Բուգաեւը կարող էր խիստ պատասխան գնդակը, սակայն իր բարձրութեան վրայ էր դարպասապահ Գէորգ Կասպարովը: 42-րդ րոպէին Արարատ Առաքելեանը Հայաստանի հաւաքականի տուգանայինում փորձելով հեռացնել գնդակը, այն ուղարկեց մեր ընտրանու դարպասը եւ հաշիւը այս ինքնագոլի շնորհիւ հաւասարուեց:

2-րդ կէսը յաջող սկսուեց Հայաստանի հաւաքականի համար: 53-րդ րոպէին Լեւոն Պաշաջեանը խլելով գնդակը մրցակցի պաշտպանից ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ գեղեցիկ հարուածով գրաւեց Մոլդովայի հաւաքականի դարպասը: Հայ ֆուտպոլիստները ընդամէնը 20-րոպէ կարողացան պահպանել յաղթական հաշիւը: 73-րդ րոպէին Սերգէյ Ալեքսեւը օգտուելով մեր ընտրանու դարպասապահի եւ պաշտպանների անփոյթ խաղից հաւասարեցրեց հաշիւը: Հանդիպումը աւարտուեց 2:2 հաշուով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ 0-0

Ֆուտպոլի Հայաստանի ազգային հաւաքականը հերթական ընկերական հանդիպումը անցկացրեց՝ այս անգամ հանդիպելով Եւրոպայի ախոյեան Յունաստանի հաւաքականի հետ: Գերմանիայի Օֆենբախ քաղաքում կայացած հանդիպումը աւարտուեց գոյազուրկ ոչ-ոքիով: Թէեւ հանդիպումը ընկերական էր, սակայն այն անցաւ բաւական թէժ եւ ինչ-որ տեղ նաեւ կոպիտ պայքարում:

Առաջին ուշալ գոյախին պահը ստեղծուեց 15-րդ րոպէին, երբ Լեւոն Պաշաջեանը առաջ անցնելով Կիրիակոսից՝ մեն-մենակ դուրս եկաւ Նիկոպոլիդիսի դէմ, սակայն նրա հարուածից յետոյ փորձառու դարպասապահ փրկեց իր թիմին: Յոյները յաջողութեան հասնելու լաւ հնարաւորութիւն ունեցան 36-րդ րոպէին, երբ Կասպարովը գնդակը որսալու անյաջող փորձ կատարեց եւ իրարիտեսաւ չկարողացաւ գրաւել անպաշտպան դարպասը: Ընդմիջմանը Յունաստանի հաւաքականի գլխավոր մարզիչ Օտտօ Ռեհագելը միանգամից 5 փոփոխութիւն կատարեց, սակայն դա էլ չօգնեց յոյներին յաղթել այս խաղում: Եկրորդ կէսում հիմնականում հաւասար պայքար ծաւալուեց եւ ինչպէս եւ առաջինում դարպասի գրաւում չարձանագրուեց:

ՓԵՔԻՆ-2008 ՈՒՂԵԳԻՐ Է ՆՈՒԱԾԵԼ 23 ՄԱՐԶԻԿ 7 ՄԱՐԶԱԶԵԿԵՐՈՒՄ

Օլիմպիական վարկանիշային մրցումները գրեթէ աւարտուել են եւ արդէն պարզ է, թէ Հայաստանը ինչ կազմով է մեկնելու 2008թ. Փեքինի օլիմպիական խաղերին: Պաշտօնական նման իրաւունք ունի 23 մարզիկ, որոնց հնարաւոր միանան եւս 1-2-ը, սակայն ՄՕԿ-ի կողմից «սպիտակ քարտ» ստացողները խաղերին մասնակցում են պարզապէս մասնակցելու համար: Իսկ ահա ուղեգիր նուաճած 23 մարզիկներից մեծ մասը մեղալ նուաճելու մտադրութեամբ են մեկնելու մրցավայր:

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ - Այս մարզաձեւի Հայաստանի հաւաքականը Եւրոպայի վերջին 2 առաջնութիւններում բաւական յաջող հանդէս եկաւ նուաճելով մեծ թուով մեղալներ: Օլիմպիական խաղերին մասնակցելու իրաւունք են ստացել 5 հայ ծանրորդներ եւ մէկ ծանրորդուհի: Ծանրամարտում ուղեգրեր տրուում են ընդհանուր հաւաքականին, իսկ կազմը որոշում է մարզիչը: Սակայն ակնյայտ է, որ հիմնական կազմում տեղ կ'ունենան Գէորգ Դաւթեանը եւ Արա խաչատրեանը, որոնք հանդէս են գալիս 77 կգ քաշային կարգում, երկու Տիգրան Մարտիրոսեանները, որոնցից մէկը Ելոյթ է ունենում 69 կգ քաշային կարգում, իսկ միւս՝ 85 կգ-ում: Այս մարզիկները յատկապէս յաջող են հանդէս եկել Եւրոպայի առաջնութիւններում, իսկ աշխարհի առաջնութիւնում Գէորգ Դաւթեանը դարձել է փոխ-ախոյեան:

Կանանց պայքարում հանդէս կը գայ Եւրոպայի ախոյեան Մելինէ Դաւիթեանը, որից եւս սպասելիքները մեծ են:

ԸՄԲԵՄԱՐՏ - Յունա-հռոմէական եւ ազատ ոճի Հայաստանի հաւաքականի ըմբիշները միասին 9 ուղեգրի արժանացան, որոնցից 6-ին տիրացան յունա-հռոմէական ոճի հաւաքականի անդամները: Այս ոճում մեր ըմբիշները կը պայքարեն բոլոր քաշերում բացառութեամբ 96 կգ-ի: Մեծ են սպասելիքները գերծանր քաշային Եւրոպի Պատրիկեւելից: Ռուս լեգէտները 2007թ. Պաքուում կայացած աշխարհի առաջնութիւնում դարձաւ պրոնզէ մեղալակիր, իսկ 2008թ. Եւրոպայի առաջնութիւնում նուաճեց ախոյեանի կոչումը:

Պայքարի մէջ կը մտնեն նաեւ 55 կգ քաշային Ռոման Ամոյեանը, 60 կգ կարէն Մնացականեանը, 66 կգ Արման Արիկեանը, 75 կգ Լեւոն Զուլֆալակեանը, 84 կգ Դենիս Ֆորովը: Ազատ ոճայիններից հանդէս կը գան 60 կգ Մարտին Բերբերեանը, 66 կգ Սուրէն Մարկոսեանը, 84 կգ Յարութիւն Ենոքեանը:

ԲՈՅՔԱՄԱՐՏ - Փեքինում հանդէս կը գան Հայաստանի 4 մարզիկներ: 48 կգ քաշային Յովհաննէս Դանիէլեանը, 60 կգ Հրաչեայ Զաւախեանը, 64 կգ Էդվարդ Համբարձումեանը, 75 կգ Անդրանիկ Յակոբեանը:

ՁԻՒՂՈ - Ձիւղոյում Հայաստանից կը մասնակցեն միանգամից 2 ձիւղորստներ: 60 կգ քաշային կարգում հանդէս կը գայ Յովհաննէս Դաւթեանը, իսկ 66 կգ քաշային կարգում փորձառու Արմէն Նազարեանը:

ՀՐԱԶԳՈՒԹԻՒՆ - Այս մարզաձեւում Հայաստանը մեկ ուղեգիր է նուաճել: Խօսքը փորձառու Նորայր Բախտամեանի մասին է, որը 2004թ. խաղերին գրաւեց 4-րդ հորիզոնականը: Նորայրը պայքարելու է 10 եւ 50 մեթր տարածութիւնից օդամղիչ ատրճանակով անցկացվող մրցումներում եւ հնարաւորութիւն ունի նոյնիսկ նուաճելու 2 մեղալ:

ԱԹԼԵԹԻՔԱ - Օլիմպիական խաղերում հանդէս կը գայ նիզականետորդ Մելիք Զանոյեանը: Գիւմրեցի այս մարզիչը վերջին տարիներին մարզում է Ռուսաստանում:

ՊԱՔԵԹՊՈՒԼԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՂԱՄԱՐԴԿԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գիւմրիում աւարտուեց պայքարի Հայաստանի տղամարդկանց եւ կանանց առաջնութիւնների 2-րդ շրջանը: Տղամարդկանց պայքարում կրկին յաջող հանդէս եկաւ «Պոլիտեխնիկ»-ը, որը առաջմ միակուր չի կորցրել: «Ճարտարագէտները» հեշտութեամբ առաւելութեան հասան ՖԻՄԱ-ի, «Արցախ»-ի եւ «Գիւմրի»-ի նկատմամբ, իսկ ահա «Արբալիտ-ՖԻՄԱ»-ի հետ հանդիպումը անցաւ բաւական լարուած պայքարում: Ի վերջոյ, առաջատարը յաղթեց 84:77 հաշուով: Իր հերթին «Արբալիտ - ՖԻՄԱ»-ն ինդիւրներ չունեցաւ միւս թիմերի հետ պայքարում:

Կանանց պայքարում Գիւմրու մանկավարժական ինստիտուտը՝ ԳՄԻ-ն, կարողացաւ հաւասարուել «Գրանդ Քենդիին»: Առաջին շրջանում այս թիմերի պայքարում յաղթել էր «Գրանդ Քենդին», սակայն Գիւմրիում ԳՄԻ-ին ունեանչի հասաւ 75:68 հաշուով:

Տղամարդկանց եւ կանանց առաջնութիւններում առաջին 4 հորիզոնականները գրաւած թիմերը պայքարը կը շարունակեն փլէյ-օֆֆում, որը կը կայանայ 2008թ. Սեպտեմբերին:

Տղամարդիկ	Կանանց
Մրցաշարային աղիւսակ	Մրցաշարային աղիւսակ
1. Պոլիտեխնիկ 16	1. ԳՄԻ 15
2. Արբալիտ-ՖԻՄԱ 14	2. Գրանդ Քենդի 15
3. Գյումրի 12	3. Արցախ 12
4. Արցախ 10	4. Արարատ 10
5. ՖԻՄԱ 8	5. ՖԻՄԱ 8

ՀԱՅՐԵՆԱԿԵՐՏ ՍԿՁԲՈՒՆՔՆԵՐ, ՀԱՅՐԵՆԱՔԱՆԴԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շարունակում է 5-էն

փոսած եւ այլասեռած վարչախումբին ամբողջական հեռացումը եւ անոր փոխարինումը՝ վերածնած եւ արթնացած ժողովուրդի առողջ ու զիտակից ուժերով: Ժողովրդավարութեան այս նորաստեղծ քառերկրը մեծ պարտականութիւնն ունին վճռական գորաշարժի ենթարկելու երկրին տրամադրելի մարդու իր բոլոր բաղկացուցիչներով - ամենէն առաջ՝ նոր յառաջանալիք ժողովրդավար իշխանութիւնը եւ նոյնքան ժողովրդավար նոր ընդդիմութիւնը: Ներքին

ուժերու առաջնային ամրապնդումէն ետք, նոր իշխանութիւններու կարեւորագոյն առաջադրանքը պիտի ըլլայ՝ մշակել արտաքին տուրքային քաղաքականութիւն մը: Ասիկա պիտի ապահովէ Հայաստանի բնականոն յարաբերութիւնները տարածաշրջանի հարեւան երկիրներուն հետ: Անգամ մը որ առողջ հունին մէջ տեղադրուի մեր ներքին վերածնունդի երթը, տարածաշրջանն ընդգրկող արտաքին չափող քաղաքականութեան մշակումն ու կենսագործումը վճռական գործօններ պիտի հանդիսանան մեր գոյատեւման ճամբուն վրայ:

ՇՆՈՐԱԿԱԼԻՔ

Պրն. Յովսէփ Ասատրեան եւ զուակները շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք մասնակից եղան սիրեցեալ տիկնոջ եւ մօր Անժէլ Ասատրեանի մահուան սուգին, այցելութիւններով եւ փոխան ծաղկեպակի նուիրատուութեամբ, հեռագիրներով եւ կամ հեռաձայններով:

Առ այդ \$200 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄ

Ընկ. Ժիրայր Կիրակոսեան վերջերս անակնկալ հիւանդանոց փոխադրուած է անհագատութեան պատճառով: Քանի մը օր հիւանդանոց մնալէ ետք՝ այժմ ան հնազատեան շրջան կը բոլորէ:

Արագ ապաքինում կը մաղթենք մեր սիրելի ընկերոջ:

ՇՆՈՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ներկայիս շնորհակալութիւն կը յայտնեմ անուանի վիրաբույժ բժիշկ Սիմոն Քէօզկէրեանին, որ յաջող վիրահատութեան ենթարկեց զիս էտփենթիստ հիւանդանոցին մէջ:

Երուանդ Պապայեան

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ... ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ...

Մեծ ժողովրդականութիւն վայելող
Կլէնտէլի AMGA 280-րդ Ալիքը
Այժմ կը Սփոռի
GlobeCast

Արբանեակային Հեռատեսիլով
Ամերիկայի, Գանատայի եւ Մեքսիկոյի
Ամբողջ Տարածքին
Դուք Կրնաք Դիտել
Հայաստանեան Լուրեր
Քաղաքական Վերլուծութիւններ
Երաժշտական Հաղորդումներ
եւ այլն

Մանրամասնութիւններու Համար
Հեռաձայնել 818.547.9696

ՏԻՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆԽԱՎԱՐԿԱԾ

Շարունակում է 2-էն

ճակի նկարագրութիւնը, բայց բաւարարուենք այսքանով: Մենք վստահ ենք, որ Տէր-Պետրոսեանն այնքան մեծահոգի կը գտնուի, որ անյապաղ կը հրաժարուի իրեն «ձեռնտու» վիճակից եւ կը համաձայնի այս տարբերակին: Այնպէս որ, ի գործ, իշխանաւորներ ու

իշխանասուկներ. գնացէք ծեծուէք, կալանաւորուէք, դատուէք, հետապնդուէք: Մի՛ վարանէք, մի՛ յապաղէք, չէ՞ որ մէջաջն այդ դէպքում, ձեր տրամաբանութեամբ, կը ստացուի, որ Մարտի 1-ը ձեռնտու է Սերժ Սարգսեանին. էլ ե՞րբ է այսքան պատեհ առիթ լինելու ձեր նուիրուածութիւնը նրան ի ցոյց դնելու համար:

ՔԱՋ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի Երեկոյեան
Ժամը 10:00-ից 12:30
Կլէնտէլի 280-րդ Կայանից

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՇՆՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՅԸ
CHARTER CABLE 280-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ԿԼԵՆՏԷՅԼ, ՊԸՐՊԵՆՔ, ԼԱ ԲՐԵՍԵՆԹԱ)
GLOBACAST SATELLITE
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

Հայ Թելեժամը կը վերադառնայ 18րդ Ալիքի վրայ

Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ, այլ Օրուան 24 ժամերը
Շարաքը 7 օր անվճար
Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յաւելեալ ալիքներ
Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել
Հայկական Թելեժամ (818) 982-2400

The Armenian Teletime Is Back On Channel 18

Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free
No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels
For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.

* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel :----- Fax :-----

INVESTMENT BANKING

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com

"Helping the Armenian Community Build Wealth"

Գրառուած Թուական Mark Your Calendars

Հայաստանի Անկախութեան Օրուայ ՓԱՌԱՏՕՆ

Սեպտեմբեր 21, 2008

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SATURDAY
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Armenian Independence Day FESTIVAL

**To reserve your booth
please call Nor Serount Cultural Association**

Ձեր կրպակները ապահովելու համար

Հեռաձայնեցէք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան

(818) 391-7938